

Vrijheid van meningsuiting

Colofon

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER - HOOFDREDACTEUR

Marc Boone
Mellestraat 294 - 8501 Heule
marcboonebp@gmail.com
0479 81 16 80

REDACTIERAAD

Bernard Decock, Dirk De Meester, Gaby Moreels, Filiep Vande Wiele, Lieven Vanhoutte

HUISFOTOGRAFEN

Yvan Herreman, Filip d'Heedene

GASTREDACTEUR EN FOTOGRAFEN

Marc Lemaitre, Jem De Winter

VORMGEVING

www.GrafiekGroep.be

ABONNEREN

Lid worden van een aangesloten vereniging/VC

KOPIJ

Reacties of artikels kunnen doorgestuurd worden naar de hoofdredacteur. De teksten moeten wel de naam en het adres van de inzender vermelden. Alle artikels vallen onder de uitsluitende verantwoordelijkheid van de auteur. Foto's en illustraties in afzonderlijke bestanden meesturen.

LIMIETDATUM VOOR KOPIJ

is de redactievergadering in Mozaïek
Overleiestraat 15A Kortrijk telkens op zaterdag om 10 uur
volgende vergaderingen op:
25 september, 27 november

We houden bij Zoeklicht uw adresgegevens bij om u te kunnen op de hoogte te houden van wat reilt en zeilt in de vrijzinnige omgeving in Zuid-West-Vlaanderen. U krijgt Zoeklicht omdat u bij een van onze partners lid bent. Indien u ons te kennen geeft dat u Zoeklicht niet meer wenst te ontvangen, dan schrappen we u op eenvoudig verzoek uit de adressenlijst van Zoeklicht.

*Met vrijzinnige groeten,
Redactie Zoeklicht*

Inhoud

Redactioneel	3
De gedachten zijn vrij	4
La calotte, au poteau! (bis)	6
Activiteiten uit de regio: UPV Kortrijk	9
Abstracte begrippen	10
Grenzen aan meningsuiting	14
Activiteiten uit de regio: VC Mozaïek	15
Activiteitenkalender	16
Wat had je gedacht? Vrijheid	18
Activiteiten uit de regio: Humanistisch verbond	20
Openluchtzwembad Kortrijk (2)	24
Activiteiten uit de regio: De Bezatse	28
Activiteiten uit de regio: UPV Waregem	30
Activiteiten uit de regio: VC Mozaïek, plantjes weekend	30
Activiteiten uit de regio: CAVA	30
Activiteiten uit de regio: Kunstkring "De Geus"	31

Vrijzinnige Centra uit de buurt

VC Mozaïek

Overleiestraat 15a
8500 Kortrijk
056 37 16 15
www.vcmozaiek.be
info@vcmozaiek.be
Maandelijkse nieuwsbrief:
schrijf in op de website

VC Poincaré

Stormestraat 131/18
8790 Waregem
056 44 74 97
www.vcpoincare.be
info@vcpoincare.be
(permanentie op woensdag,
donderdag en vrijdag)

De Geus

Koning Leopold III-plein 71
8530 Harelbeke
www.vcdegeus.be
Zondag van 10u tot 13u
elke donderdag om 19u
PingPong
Maandelijkse nieuwsbrief:
schrijf in op de website

De Bezatse

Vaubanstraat 8b
8930 Menen
056 51 90 70
www.debezatse.be
vcdebezatse@gmail.com
Maandelijkse nieuwsbrief:
schrijf in op de website

OVM-Avelgem

Achterhoek 17
8581 Waarmaarde
info@ovm-avelgem.be
www.ovm-avelgem.be

Redactioneel

Marc Boone

De vakantie is voorbij. Door het vele reizen stijgt de corona-besmettingsbarometer, maar die wordt gecounterd door de vaccinatie die steil verder gaat. Ondertussen zijn zowat 70% van alle Belgen gevaccineerd, en mochten die nog besmet geraken dan is het zeer onwaarschijnlijk dat zij in het hospitaal belanden. Er duiken wel nieuwe varianten op. En die blijken telkens een hogere besmettingsgraad mee te brengen.

Het nieuwe schooljaar gaat van start en zowat alle leerlingen hopen op een traditioneel ouderwets jaar waarin zij gewoon hun klasgenoten en vrienden op een normale manier kunnen ontmoeten.

Er werden wat discussies gelanceerd over de vrijheid van handelen. Collectieve maatregelen die de algemene veiligheid moeten waarborgen zouden regelrecht tegen over de individuele vrijheid staan. De wetten die deze maatregelen moeten begeleiden zijn niet genoeg onderworpen aan parlementaire controle; was de discussie.

Ondertussen sprak het gerecht zich uit over een openbaar spandoek van het extreemrechtse 'Voorpost' "Stop Islamisering". Is dit aanzetten tot haat en geweld en dus strafbaar; of is dit gewoon vrije meningsuiting waar je als burger kan voor of tegen zijn.

Wij bekeken het item en publiceren er hier een aantal teksten over.

Ondertussen komen de vrijzinnige activiteiten in de centra stilletjes terug coronaproof op gang.

Veel leesplezier

Marc Boone

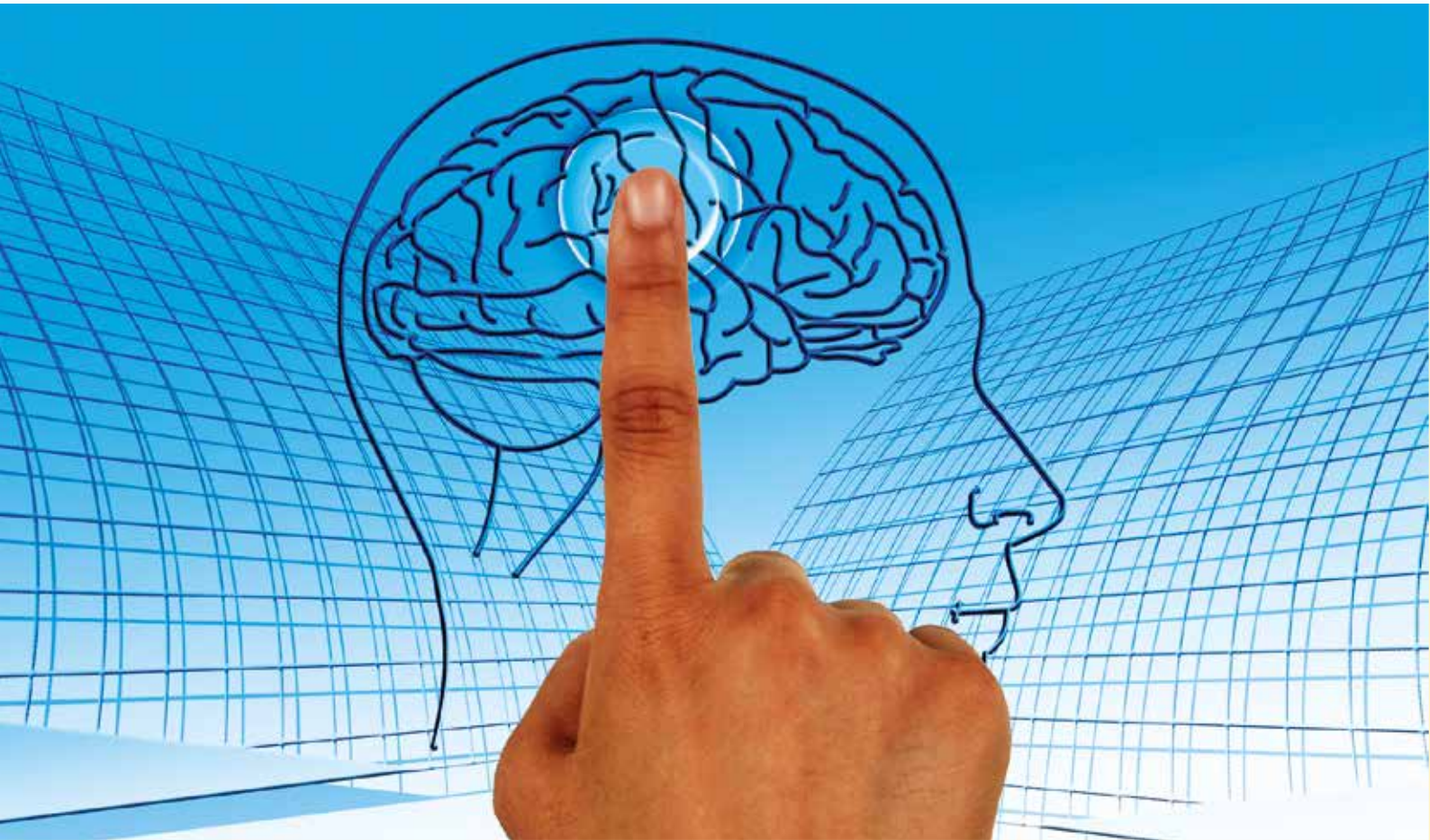

Wil je maandelijks info via de nieuwsbrief van de vrijzinnige centra teken dan in op

- > www.debezatse.be
- > www.vcmozaiek.be
- > www.vcdegeus.be

De gedachten

zijn vrij...

In Coronatijden twijfel je wel eens: "zorgen al die beperkingen en regeltjes er niet voor dat onze fundamentele vrijheden er bekaaid vanaf komen?". Dit deed me teruggrijpen naar het lied, de gedachten zijn vrij. Dicht bij de spreuk: Ni dieu, ni maitre".

Het eeuwenoude verzetslied "De Gedachten zijn Vrij!" kent vele versies. De essentie, vrijheid, tegen censuur en onderdrukking, het recht op een individuele vrije mening, bleef bewaard.

Dit volkslied werd door Hitler verboden en in de nazi uitroeiingskampen geneurieerd. Rond 1870 werd het in Duitsland illegaal op strooibriefjes verspreid, op de zwarte lijst van de politie gezet. Regine De Beer zong het ooit op de VRT en Amnesty International gebruikte de liedjestekst in een ledenwervingscampagne. Je vindt

het lied ook in het repertoire van een studentenclub. Tijdens de campagne "Je suis Charlie" speelde het lied een mobiliserende rol. "In de protestbeweging tegen de Covidmaatregelen van de Franse regering weerklonk de kreet voor de "libertè de penser." Bij een concert van het VUB-orkest is dit een gekende afsluiter. Maar ook Pete Seeger, Leonard Cohen, Nena en Maybebop hadden een eigen versie. (Luister eens op YouTube).

Dat de gedachten vrij zijn, is een gedachte die in de Nederlandse literatuur sinds de 19e eeuw geregeld opduikt. Zo schreef Conrad Busken Huet in 1859:

Gedachten zijn vrij. Gaarne hebt gy uwe eigene denkbeelden, uwe eigenaardige denkwijze, uwe persoonlijke meening.

Soms wordt dit spreekwoord gepre-

senteerd als een vertaling van Die gedanken sind frei, de beginregel van een vroeg-19e-eeuws lied van een anonieme tekstdichter. In werkelijkheid is het spreekwoord echter veel ouder. In de *Proverbia Gallico-Flandrica* (1568) noteerde de spreukenverzamelaar Frans Goethals:

'Tghepeins is vry, ten gheeft gheenen tol'.

Daaruit ontwikkelde zich in het Nederlands het spreekwoord gedachten zijn tolvrij, dat de Dikke Van Dale verklaart als 'je mag denken wat je wilt'.

Aangezien in de ons omringende talen vergelijkbare spreekwoorden gangbaar zijn (*les pensées sont libres; Gedanken sind zollfrei; thoughts are toll-free*), ligt het voor de hand te veronderstellen

dat het spreekwoord een klassieke oorsprong heeft. Dat is inderdaad het geval. Cicero schreef in het Latijn: liberae sunt nostrae cogitationes. Eigenlijk betekent dit dat onze fantasie geen grenzen kent, maar het is in de westerse talen een zedenspreuk geworden ter bestrijding van alles en iedereen die de vrijheid van gedachten van de mens wil inperken.

Zijn de gedachten vrij?

De ultieme droom van reclamejongens, dictators en manipulators is die gedachten te beïnvloeden, te veranderen, naar hun hand te zetten. Als je de consumptiesamenleving bekijkt denk je misschien, het lukt ze aardig. Zijn de gedachten beïnvloedbaar en hoe doe je dat? Kan je dat zelf en wat moet je doen?

Hoe ver de maakbaarheid van een brein gaat en tot waar we beperkt zijn door onze genen, daarover lopen de wetenschappelijke meningen uiteen. Maar een feit is dat training een volwassen brein letterlijk laat groeien. Zo blijkt uit onderzoek dat je een vaardigheid, muziek spelen bijv., kan aanleren door het veel te doen. Amateurs hebben tweeduizend oefenuren nodig, studenten tussen vijfduizend en achtduizend uren, een goede performer zo een tienduizend uur. Als je dit vergelijkt met bijv. een academieopleiding dan is dit een bevestiging van het wetenschappelijk onderzoek over training van je hersenen.

De gedachten zijn vrij!
Wie raadt ze daarbinnen?
Zij dansen voorbij,
Als nachtelijke schimmen,
Geen mens kan ze naken,
Geen jager ze raken,
Laat wezen wat zij:
De gedachten zijn vrij!

Ik denk wat ik wil!
In heimelijke dromen.
Haar zoetheit laat ik stil,
Mijn harte doorstromen,
Mijn wens en begeren,
Kan niemand mij weren,
Laat worden wat zij:
De gedachten zijn vrij!

En spert men mij geboeid,
In duistere toren.
Hun zorgen en moeite,
Gaan alle verloren,
Gedachten als vuren,
Doen storten de muren,
En de zold'ring erbij,
De gedachten zijn vrij!

Daarom wil ik immer,
De zorgen verjagen.
En zal men mij ook nimmer,
Met spoken meer plagen,
Men kan toch daarbinnen,
Steeds lachen en minnen,
En denken wat ook zij:
De gedachten zijn vrij!

Dit is de positieve kant. Maar ons brein maakt ook actief associaties, legt verbindingen met deelwaarnemingen en ligt aan de basis van vooroordelen, foutieve interpretaties en veronderstellingen. Ons brein laat ons dingen zien, die er niet zijn. Het kan ook ons gedrag sturen en veranderen. Zo lieten onderzoekers proefpersonen voor een camera getuigenissen geven, waar zij het zelf niet mee eens waren. (cognitieve dissonantietheorie van Festinger). Uit de resultaten bleken de proefpersonen hun mening veranderd te hebben in de richting van hun getuigenis. Dit is manipulatie. Het zet ons aan het denken over de rol van fake news en facebook. Kritisch denken en ons geheugen trainen is een bijkomende opdracht willen we onze gedachten vrijhouden.

La calotte, au poteau! (bis)

Een kleine 50 jaren geleden zongen we aan de VUB het antiklerikale lied "À bas la calotte". Ik plaats het zingen van bedoeld lied in verband met het tonen van het spandoek "Stop Islamisering" van het Vlaams Belang. Die xenofobe slagzin lijkt me nogal braafjes in vergelijking met de strofes "Oui nous irons chasser la calotte" en "La calotte, au poteau" uit het lied. Is het zingen van het lied eveneens een vorm van haatspraak?

Eind mei veroordeelde de correctionele rechtbank in Mechelen vier leden van Voorpost voor het zaaien van haatboodschappen omdat ze op de zaterdagmarkt een spandoek ontrolden met het opschrift "Stop Islamisering". De letter o van het woord 'Stop' betrof een verbodsbord met een afbeelding van een moskee. Op het spandoek waren verder ook twee rijen vrouwen te zien. De eerste rij vrouwen draagt een nikab, de tweede rij vrouwen een boerka. Wordt door de uitspraak van de rechter de vrije meningsuiting uitgehold? Mag er met andere woorden geen kritiek meer op de islam en andere godsdiensten gegeven worden? Tijd voor een zoeklicht op het opmerkelijk vonnis van de rechtbank.

Doemdenken

De rechtbank stelt dat de actie van Voorpost aanzet tot haat en geweld: "Deze gedragingen gaan verder dan het uiten van kritiek of het voeren van een maatschappelijk debat. Het is immers niet zo dat uit de inhoud van beide spandoeken een loutere kritiek blijkt op de islam, zoals

[bv.] een (ongefundeerde) kritiek zou kunnen zijn: 'Islam is slecht want islam verplicht elke moslima tot het dragen van de nikab of de boerka.' De inhoud van de spandoeken brengt daarentegen veeleer de volgende boodschap over: 'Let op voor de islam want binnenkort wordt elke vrouw in Vlaanderen verplicht een nikab of een boerka te dragen, ook jij, jouw partner, jouw moeder, jouw dochter, enz...'

De rechtbank bestraft hier dus niet de kritiek op de islam, wel het doemdenken

van toekomstbeelden is in ieder geval de taak niet van een rechtbank in een democratische samenleving. Dergelijk vonnis lijkt me eerder te passen bij een religieuze rechtbank. Maarten Boudry stelt zich hierbij dan de vraag of de PVDA nog langer mag waarschuwen voor de "fascisering" van onze samenleving omdat het in de jaren dertig ook zo begonnen is met Hitler en de Nationaalsocialistische Duitse Arbeiderspartij (NSDAP). Het vonnis lijkt me ingegeven door de politieke angst om het succes van het Vlaams Belang.

**À bas la calotte (bis)
À bas les calottins**

**Ils en auront, des coups d'poings sur la gueule
Ils en auront, autant qu'ils en voudront
Avec, avec plaisir et dans les roses,
Ou dans les bégonias, c'est la même chose**

**Oui nous irons chasser ohé (bis)
Oui nous irons chasser la calotte**

**La calotte, au poteau! (bis)
La calotte, au zoo,
Libérez les animaux!**

over de islamisering van de samenleving. De rechter bepaalt met andere woorden welke toekomstbeelden wel of niet gegrond zijn. Heeft de rechtbank dan een kristallen bol waarin ze kan kijken of een toekomst-projectie wel toepasselijk is? Het beoordelen

We hebben te maken met een "politieke" rechtspraak. Dat zou me alvast meer angst aanjagen dan een vermeende islamisering van de samenleving. De onverdraagzaamheid in Vlaanderen is anders best wel een aandachtspunt waard. Als de bevolking vatbaar is voor dergelijke

angstboodschappen, dan ga je vooral na waarom dergelijke angst een voedingsbodem vindt. Het verspreiden van angstboodschappen maakt trouwens deel uit van een cultuur van vrije meningsuiting. Een gezonde samenleving moet dergelijke meningen een plaats kunnen geven. De vatbaarheid van de bevolking voor angstboodschappen is een indicator van zijn mentale weerbaarheid. De toename van de onverdraagzaamheid duidt bijgevolg op een onderliggend maatschappelijk probleem. Het beleid maakt dus beter werk dat probleem uit te klaren. Mensen veranderen niet van gedacht door de meningsuiting te beperken.

Haatspraak?

In de Kamer werd gedebatteerd om een grondwettelijk verbod op haatspraak in te voeren. We merken hier terug een paniecreactie op om de politieke invloed van het Vlaams Belang met symptoombestrijding te proberen counteren. De onderliggende oorzaak van de onverdraagzaamheid wordt niet aangepakt. Een samenleving oogst wat ze zaait. Onze samenleving oogst vandaag de dag veel onverdraagzaamheid, kortzichtigheid en eigenbelang. Waarom pakt men dan niet het kiemen van dat maatschappelijk onkruid aan? Welke en wiens (eigen)belangen staan hier in de weg?

Het valt echter moeilijk te bepalen welke en hoeveel "haat" strafbaar kan zijn. De kronkelwegen en de subtiliteit van de taal laten zich niet in rechtlijnige, juridische banen vangen. Het maatschappelijk klimaat, het verleden, de actualiteit en de context waarin meningen geuit worden, bepalen de invloed en de betekenis van bepaalde uitspraken. Gelukkig raakten de verkozenen aan geen tweederdemeerderheid om een degelijke wettekst gestemd te krijgen. Mark Elchardus (hoogleraar sociologie

aan de VUB) waarschuwde treffend: "De politieke verdeeldheid in dit land is inmiddels zo groot dat veroordelen voorafgaat aan oordelen. Niet wat wordt gezegd,

effect hebben. De veroordeelden krijgen dan een slachtofferrol. Het bevestigt hun denken dat de samenleving onrechtvaardig is en dat "de anderen" meer

bepaalt of het om racisme gaat, wel wie het zegt. Wie in een dergelijk klimaat ijvert om het vervolgen van racisme en haatboodschappen te vergemakkelijken, ijvert voor onrechtvaardigheid en willekeur, verdeelt de samenleving nog meer dan ze al is, en smeedt een wapen dat ook tegen hem kan worden gebruikt."

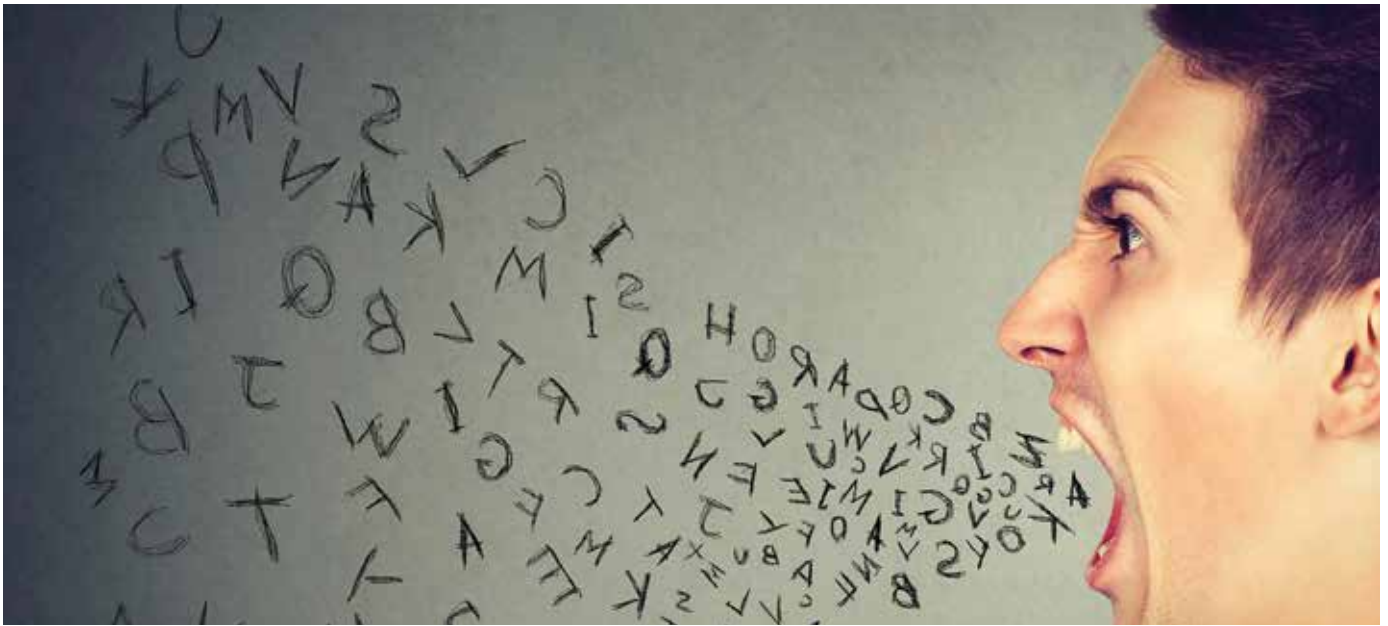
Een vrije samenleving dient terughoudend te zijn over datgene dat strafbaar kan zijn. Het is m.i. enerzijds beter wat teveel aan haatspraak toe te laten dan anderzijds te weinig vrije meningsuiting te hebben. Niet alles wat verwerpelijk is, dient strafbaar te zijn. Wat vandaag de dag verwerpelijk heet kan morgen best aanneembaar zijn. Dat houdt echter niet in dat over het aanzetten tot onverdraagzaamheid gezwegen moet worden. Integendeel, activeer en stimuleer de vrije meningsuiting om de ongerijmdheden van de vreemdelingenhaat met tegenspraak aan het licht te brengen.

Tegenspraak

Het ondoordacht beperken van de vrije meningsuiting zal een contraproductief

rechten dan hen hebben. Zoals eerder reeds gesteld, de mensen veranderen niet van gedacht door de meningsuiting aan banden te leggen. De grote stembuszege van het Vlaams Belang in 2004 na de veroordeling van enkele zijn vzw's is daar een sprekend voorbeeld van. De indruk ongelijk behandeld te worden werkt de radicalisering daardoor nog meer in de hand.

Haatspraak is een uiting, een mening die wijst op een onderliggende maatschappelijk probleem. Het is duidelijk dat vooreerst de aandacht moet gaan om de voedingsbodem van de onverdraagzaamheid aan te pakken. Dat vraagt tijd. In afwachting van maatregelen om dergelijke voedingsbodem aan te pakken, wordt haatspraak het best gesmoord met tegenspraak en het verstrekken en vrij beschikbaar maken van goede informatie. Tegenspraak wil zeggen dat men voortdurend en consequent de dubbele moraal achter de haatspraak in het daglicht probeert te plaatsen. Recent viel Tom Van Grieken van het Vlaams Belang zo door de mand

toen hij in een interview in De Tijd zich liet ontvallen dat "(...) het christelijke, het Vlaamse en als u wilt zelfs het blanke een dominante factor moet zijn in onze samenleving". Freddy Mortier, Voorzitter deMens.nu & hoogleraar ethiek (Universiteit Gent), riposteerde gevat en consequent: "Vlaams Belang mag nog vaak herhalen dat ze aan de kant van de homo staat; van de gescheiden moeder die het niet breed heeft; dat ze geweld veroordeelt ook als dat dominant blank is; dat ze voor de vrijheid van de Vlaming staat; we weten nu dat dat allemaal schijn is. De VB-Vlaming zit liefst op zondag blank, heteroseksueel, getrouwd, monogaam in de kerk, nederig te luisteren naar de donderpreek van weleer. Bizar dat ook de kritische media dat een normaal toekomstbeeld vinden. Laat ons bidden voor een gene-reuzer Vlaanderen."

Gesubsidieerde desinformatie

Haatspraak aanpakken vereist ook het beschikbaar maken van degelijke informatie en de attitude te cultiveren om zelf op zoek naar het waarheidsgehalte van de berichtgeving te gaan zoeken. De sociale media strooien hier roet in het eten door het verspreiden van onzin, het zich opsluiten in cirkels van het eigen gelijk en zelfgenoegzaamheid en door het aankweken van volgzaamheid. Volg ons! Volg ons! Zelf op zoek naar de waarheid gaan is belangrijk, want wie enkel volgt, verdient slechts de "waarheid" die hem of haar opgedrongen wordt.

Het is bijzonder pijnlijk om vast te stellen dat de Vlaming betaalt voor zijn eigen desinformatie. De Vlaamse politieke partijen besteden heel wat geld aan Facebook-advertenties: samen waren ze in december 2020 goed voor 567.000 euro, in januari betaalden ze 426.000 euro. En het merendeel van die advertenties loopt in Vlaanderen: N-VA, Vlaams Belang en PVDA (zonder PTB) zijn goed voor maar liefst 74 procent (ongeveer 421.000 euro) van alle uitgaven in december, en voor 82 procent (ongeveer 349.000 euro) van het totaalbedrag in januari.

Ten eerste merken we hoe de politieke partijen zich onderwerpen en afhankelijk maken van een autoritaire Amerikaanse multinational. De communistische partij PVDA zet blijkbaar zijn ideologie schaamteloos opzij om een kapitalistische multinational rijker te maken en aan invloed te doen winnen. Het bedrijf gaat de regels over meningsuiting gaan bepalen, waar dat eigenlijk de taak van de democratische instanties zou moeten zijn. Door de volgzaamheid van de gebruikers wordt slechts ingespeeld op de verontwaardiging over specifieke gebeurtenissen. De steekvlam-discussies gaan voorbij aan het algemeen probleem of de dieper liggende oorzaken. Sociale media zetten de volgers een paardenbril op. Ze voeden polarisatie en vijandbeelden. Door het zwart-wit-denken worden de grijswaarden niet meer gezien. Sociale media zijn een vorm

van subtiele censuur. Door de overdaad aan informatie, de desinformatie en de gestuurde gerichte informatie wordt de gebruiker een ruimere kijk op de wereld onthouden. De sociale media versterken de trend van de verpersoonlijking van de politiek. De zuiver politieke inhoud maakt er plaats voor imagocommunicatie. De politiek zou zich daarom beter uit deze krochten van het internet houden.

À bas la calotte

Het lied dient in zijn historische context gezien te worden. Het was aanklacht tegen de bemoeienissen van de katholieke kerk om de maatschappij op te sluiten in een christelijke dwangbuis. Tijdens mijn studententijd was er nog sprake van de CVP-staat, de suprematie van de christelijke volkspartij, en de naweeën van de schoolstrijd en het hokjesdenken van de verzuiling. Vandaag de dag is de vleugelslag van katholieke kerk, annex Opus Dei, beperkt, zodat het zingen van bedoeld lied een anachronisme zou zijn. Wellicht zingen we beter een lied met een aanklacht tegen de volgzaamheid, de onderwerping aan de sociale media. Zo iets als "À bas la soumission" zoals mijn duivels instinct mij zou inspireren, maar gezien de connotatie van dat laatste woord met een bestaande religie, doen we dat beter niet. Vrije meningsuiting kan ook zwijgen inhouden.

UPV LEZINGEN KORTRIJK, NAJAAR 2021

Cybercrime

MET JELLE JANSSENS (UGENT)

DINSDAG 14 SEPTEMBER 2021

Cybercrime is nieuwe vorm van misdaad, namelijk door middel van ICT middelen en gebeurt dus van op afstand. Dit is ook een nieuwe noot voor het politiewezen om te kraken. Welke vormen zijn er zoal, hoe kan je er tegenin gaan? Jelle Janssens kan er ons al criminoloog heel wat meer over vertellen en wegwijs in maken.

Ann Vanseventant over haar nieuw boek 'levensechtheid'

DINSDAG 9 NOVEMBER 2021

Al sinds de oudheid verzetten filosofen zich tegen bedrog en hypocrisie. Vanaf het einde van de negentiende eeuw nemen de expliciete aanklachten tegen het veinzen of elkaar misleiden toe, en het verlangen naar echtheid wordt steeds sterker. Volgens Ann Van Sevenant is de post-fake tijd aangebroken, met waarachtigheid en levensechte ervaringen voorop. Ze geeft het over een reeks denkers uit verschillende domeinen, zoals de esthetica, antropologie, filosofie, religie, poëzie, ecologie, genderstudies en kunsttheorie. Elk van hen dringt erop aan dat we ons leven in eigen handen nemen en niet blijven vals spelen. Nep is geen optie.

'Het beest dwaalt nog rond: bedenkingen over het aanzetten tot haat'

MET JEAN JACQUES AMY (VUB)

DINSDAG 12 OKTOBER 2021

Prof. Jean-Jacques Amy (VUB) staaft met historische voorbeelden dat haat zaaien niet onder vrijheid van uitdrukking valt. Juridische reglementering ervan is complex, omdat de interpretatie van opiniemisdrijven vooral subjectief is. Hij kreeg onlangs de prijs voor het vrijzinnig humanisme.

De leer van het einde der tijden

MET MAURITZ KELCHTERMANS
(KU LEUVEN)

DINSDAG 14 DECEMBER 2021

Tot voor een aantal jaren was de Apocalyps en alles wat daar mee te maken heeft, een exclusief domein van de verschillende godsdiensten. De leer van het einde der tijden is echter in recente jaren in belangrijke mate ook in wetenschappelijk en filosofisch daglicht geplaatst. Er zijn theorieën ontwikkeld over de te verwachten levensduur van de mensheid, en scenario's vooropgesteld voor gebeurtenissen die tot de ondergang van de mensheid, de aarde en het heelal kunnen leiden.

In de presentatie gaan beide aspecten gaan uitvoerig belicht worden. Jammer genoeg zijn de voorlopige conclusies niet positief. Aan de ene kant is het niet uit te sluiten is dat de mensheid niet zo gek lang meer gaat overleven. Aan de andere kant neemt het aantal bedreigingen voor leven op aarde ook niet af. Maar misschien zijn er toch nog uitwegen?

ACTIVITEITEN HERFST - WINTER 2021

Zomercafé

ZONDAG 04 JULI

Wij openen opnieuw onze deuren en nodigen jullie uit voor ons Zomercafé!

Wij regelen koele drankjes. Ben Hamers zorgt voor een muzikale omkadering vanaf 11u30.

Praktisch:

2 gratis drankjes voor alle leden.

Inschrijven verplicht: bellen naar Ruben (0476/71.36.27)

Deuren: 11u00

Gratis

BBQ

ZATERDAG 11 SEPTEMBER

Onze barbecue zit in een nieuw jasje: 2 aperitief-hapjes, 4 stukken vlees, groentebuffet, sausjes, koude aardappelen en pasta.

Een koffie achteraf wordt door het bestuur aangeboden. Gratis sangria voor de leden.

Praktisch:

Beperkt aantal plaatsen! Max. 50 personen.

Schrijf dus snel in (voor 3 september 2021)!

Inschrijven: bellen naar Ruben (0476/71.36.27) en daarna het bedrag overschrijven op: BE46 -0003-2603-0336 met vermelding van het aantal personen en 'BBQ'.

Aanvang: 19u30

€ 23 volw.

€ 12 kind (-13 jaar)

Voordracht: De vergeten soldaten van de Eerste Wereldoorlog

DOOR HISTORICUS

DOMINIEK DENDOOVEN

DONDERDAG 14 OKTOBER

Dat tijdens de Eerste Wereldoorlog miljoenen soldaten streken aan het front bij Ieper is geweten. Veel minder bekend is dat er daar ook honderd-duizenden uit de kolonies bijzaten. Liefst 140.000 kwamen uit China en evenzo veel uit India. Ze vochten vooral in dienst van de Fransen en de Britten. Waarom belandden ze hier? Hoe beleefden ze de loopgraven? Welke invloed had hun verblijf op henzelf en op de samenlevingen waar ze, in het beste geval, naar terugkeerden? In De vergeten soldaten van de Eerste Wereldoorlog doet Dominiek Dendooven het uit de doeken. Maar hij staat ook stil bij de blik van de Europeanen: 'Vandaag zag ik de eerste Chinezen, met hun blauwe, linnen kostuums. Verschillenden zagen eruit als onnozelaars of halve zotten. Hun gezichten hebben iets vrouwelijks: ze hebben nauwelijks baarden.' Een vergeten geschiedenis van hen die honderd jaar in het donker bleven en niet gezien werden.

Dominiek Dendooven is doctor in de geschiedenis en wetenschappelijk medewerker van het In Flanders Fields Museum. Daarnaast is hij verbonden aan het Centre for Armed Forces Historical Research in Delhi, het Centre for the History of War, Media and Society van de University of Kent en het centrum voor politieke geschiedenis van de Universiteit Antwerpen. Zijn onderzoeksspecialiteit is de geschiedenis van niet-Europese troepen tijdens de Eerste Wereldoorlog, waaraan hij al meerdere tentoonstellingen en boeken heeft gewijd.

Praktisch:

Inschrijven verplicht: bellen naar Ruben (0476/71.36.27)

Aanvang 19u30

Leden: gratis

Niet-leden: € 2

Toneel: Mijn Briljante Scheiding

DONDERDAG 18 NOVEMBER

Mijn Briljante Scheiding is een...nu ja, briljante monoloog. Het personage Angèle, verwickeld in een lang aanslepende echtscheiding doet haar verhaal op een eerlijke, confronterende, soms pijnlijke manier, maar vol van amusante anekdotes. Het stuk springt van het tragische naar het komische in een oogopslag. Om te lachen ' door je tranen heen.' Grappig, intelligent en vol emoties. Verwen jezelf.

Praktisch:

Inschrijven verplicht: bellen naar Ruben (0476/71.36.27)

CC De Steiger

Aanvang: 19u30

Leden: € 5

Niet-leden: € 8

Tentoonstelling

ZONDAG 21/11, 28/11, 05/12 EN 12/12

Chris10 : abstracte art- werk met acryl op canvas

Praktisch:

Aanvang: 14u00

Vrije toegang

Anita Van Maercke:
keramiek en schilderkunst

Joelfeest

ZONDAG 19 DECEMBER

Uitnodiging volgt

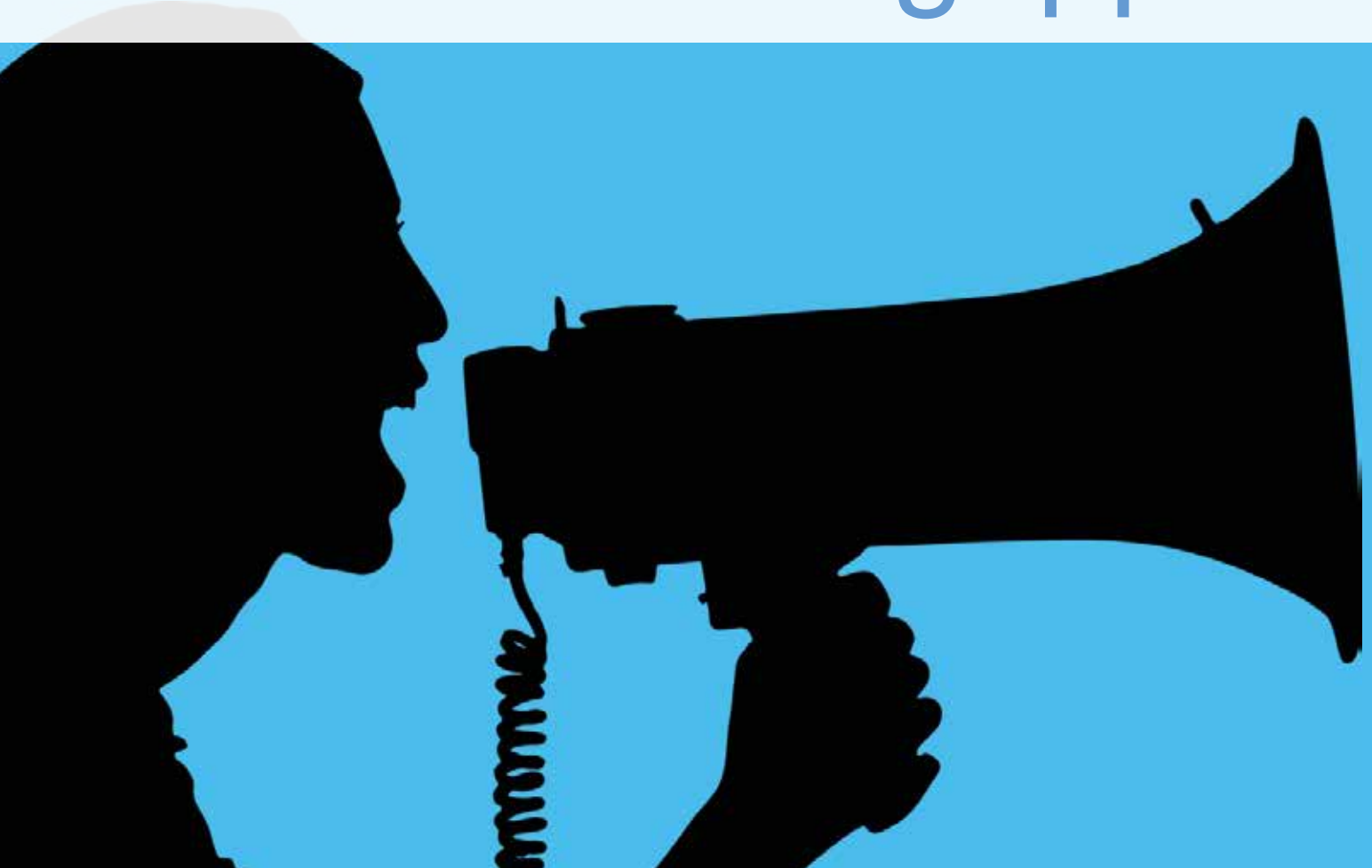
Praktisch:

Aanvang: 14u00

Vrije toegang

Abstracte begrippen

Er zijn mensen die denken dat abstracte begrippen dingen zijn die echt bestaan.

Ze vergissen zich.

In een klassenmaatschappij moet men altijd de vraag stellen: van wie? Voor wie? Wie zal ervan profiteren? Wie zal de kosten ervoor betalen? Dat is ook zo voor het begrip "recht op vrije meningsuiting".

Een uiterst belangrijke verworvenheid van de Franse Revolutie. Die revolutie van 14 juli 1789 was gericht tegen de middeleeuwse tirannie van de koning en zijn administratie. En tegen de ondraaglijke belastingen opgelegd door de grond-adel, de kerkelijke hoogwaardigheidsbekleders en de kloosters. De vrijheid van meningsuiting sloeg op het

recht van de bankiers (Voltaire) en andere handelaars – vaak ook edellieden - om op basis van de ontluikende wetenschap een wetenschappelijke en op de rede gebaseerde gedragscode te formuleren. Dit moest de basis worden van een nieuw politiek bestel. De Verklaring van de Rechten van de Mens en de Burger werd in het parlement goedgekeurd op 26 augustus 1789. Dat was een enorme stap vooruit voor de mensheid. Maar... de liberale burgerij en anderen verloren nooit de belangen van hun eigen klasse uit het oog. De bedoeling was een nieuw politiek bestel in te stellen, en dus mocht iedereen zijn gal spuwen tegen de adel en de koning, maar eenmaal dat gezag onderuit gehaald, dan mocht het ook stoppen. Bij ieder punt wordt daarom een MAAR gezet, die het nieuw bestel toelaat om die rechten toch te beperken. Elk mens kan vrijspreken en schrijven,

drukken en publiceren, MITS de geuite meningen de door de wet gevestigde orde niet schenden (art. 10), terwijl men rekenschap verschuldigd is voor MISBRUIK VAN DIE VRIJHEID in door de wet vastgestelde gevallen (art. 11) ... Een ander voorbeeld: alle mensen worden gelijk geboren, blijven gelijk, en hebben gelijke rechten (art. 1), MAAR stemrecht was er alleen voor wie kon bewijzen dat hij eigendommen bezit.

De grote handelaars, de fabriekseigenaars en de bankiers waren tijdens de revolutie meestal de leidende kracht geweest, behalve tijdens de dagen van de bestorming van de Bastille in 1789 zelf, en behalve in de dagen van de tweede revolutie, de revolutie van 10 augustus 1792. Ook niet in de periode van 1792 tot 1794, de periode die het Schrikbewind wordt genoemd. Op

die momenten waren de sans-culotten de leidende krachten. De sans-culotten waren de georganiseerde en bewapende middenstanders, de winkeliers van Parijs. Van alle krachten die een belangrijke rol speelden in de Revolutie stonden zij het dichtst bij de grote massa van de inwoners van Parijs, wisten zij wat die nodig hadden en konden zij die gewone mensen op de been brengen.... De tweespalt tussen de grote handelaars aan de ene kant en de sans-culotten aan de andere kant werd, naarmate de verworvenheden van de revolutie verankerd werden, in de jaren na 1789 gaandeweg de belangrijkste tegenstelling in Frankrijk.

Van 1789 tot 1795 denderde de geschiedenis als een sneltrein vooruit, zowel de strijd tegen de buitenlandse vijand, de strijd tegen de interne vijanden van de Revolutie en ook de strijd tussen de verschillende revolutionaire klassen. Met wisselende krachtsverhoudingen, met ups en downs. In de strijd tussen de revolutionaire klassen wonnen nu eens de sans-culotten, dan weer de grote liberale burgerij, en omgekeerd. Volgens de krachtsverhoudingen van het moment kreeg het abstract begrip “vrijheid van meningsuiting” een andere inhoud. Om een voorbeeld te geven:

1791, 14 juni, na de eerste arbeidersstakingen in Parijs, verbiedt de revolutionaire regering de arbeiders om samen te komen en te debatteren over hun eigen belangen. En om hun eigen eisenprogramma's op te stellen. Op 20 juli wordt die wet uitgebreid tot het platteland, voor knechten en landarbeiders: elke bijeenkomst om prijzen en lonen te beïnvloeden wordt verboden. Geen recht op vrije meningsuiting dus voor de werkers. De wet Le Chapelier wordt in België in de code Napoleon overgenomen, en pas in 1867 afgeschaft, maar dan komen nieuwe wetten

met hetzelfde doel: artikel 310 beperkt het stakingsrecht opnieuw, en het is slechts in 1921 dat dat artikel werd afgeschaft.

In 1792 komt Frankrijk onder het revolutionair bestuur van de sans-culotten, onder leiding van Robespierre en Marat, in januari 1793 wordt de koning onthoofd, propaganda voor de koning, royalisme en defaitisme wordt hard vervolgd. Maar vanaf dat moment gaan de oude krachten samen met de nieuwe bourgeois, gesteund door de oude machtshebbers en de buitenlandse reactionaire staatshoofden, opnieuw in de aanval. De volkse revolutionaire leiders met hun radicale revolutionaire theorieën worden nu de vijand. En de vrije meningsuiting? Die krijgt opnieuw een heel andere inhoud.

De journalist en advocaat Camille Desmoulins wordt op 5 april 1794 met de guillotine ter dood gebracht. Samen met Maximilien de Robespierre, Jean-Paul Marat en Georges Danton, was hij een van de belangrijkste leidende figuren van de radicale vleugel van de Revolutie geweest.

Een volkse stem in het revolutionaire

Frans parlement was die van de radicale priester Jacques Roux. In een debat in 1793 in het nationaal parlement eiste Roux de afschaffing van het privébezit en van de klassenmaatschappij, in naam van de mensen die hij vertegenwoordigde. Wikipedia schrijft: zijn standpunten werden het Manifest van de Enragés, de dollemannen, genoemd. In veel opzichten waren Roux en zijn Manifest voorlopers van veel thema's die Karl Marx tientallen jaren later in zijn analyses zou ontwikkelen. Roux werd herhaaldelijke keren gevangengezet, en toen dat begin 1794 opnieuw gebeurde, pleegde hij zelfmoord, om de guillotine te ontlopen.

Voor de volkse krachten was het vanaf nu enkele tientallen jaren gedaan met “vrij meningsuiting”. Rond 1850 werd de schrijver-wetenschapsfilosoof Karl Marx een dermate groot gevaar geacht door de burgerij, alléén omwille van wat hij dacht en schreef, dat hij uit Duitsland, uit Frankrijk en uit België verbannen werd.

Het duurde tot in 1871 vooraleer er opnieuw vrijheid van spreken was voor de werkenden, maar helaas duurde dit niet lang. Lees misschien het Zoeklicht van mei eens opnieuw.

Mag het Blok zich beroepen op het recht op vrije meningsuiting?

Recht op vrije meningsuiting voor antisemitisme, racisme en fascisme?

Tot wat extreemrechts leidt, weet de gehele mensheid al sedert de tientallen miljoenen oorlogsdoden, inbegrepen de zes miljoen joodse doden, door de oorlogspolitiek van de nazi's. Na de oorlog eisten de weerstanders, de anti-nazisten, de communisten en de democraten dat een herhaling van deze inferno voor altijd zou onmogelijk gemaakt worden. De Verklaring van

de rechten van de Mens werd aangepast tot het Europees verdrag voor de Rechten van de Mens, met als doel om het fascisme voor goed uit te schakelen. Nu, in die jaren was de extreemrechtse ideologie zodanig in diskrediet, de woede van het volk ertegen was zo groot, dat de volgelingen van het fascisme het niet eens aandurfdren om openlijk voor hun ideeën uit te komen. Met neutrale titels gingen ze niet verder dan voorzichtige eisen voor amnestie (in Rommelpot) en steun aan de families van de gevangene collaborateurs (in Broederband). Maar

gaandeweg werden ze driester, en des te luider eisten ze recht van spreken. In gans Europa werden opnieuw hitle-riaanse partijen gevormd, en vandaag streven ze opnieuw naar meerderheden, en proberen ze te wegen op regeringen en op de Europese staat in opbouw.

Vanaf de jaren 1980/1990 tot de eerste helft van het eerste decennium van 2000 hebben de democratische bewegingen aan de basis, zoals in de eerste plaats de vakbonden, en verder Hand in Hand, en Objectief, met rond het miljoen hand-

tekeningen, en KifKif, Marx en de Liga voor de mensenrechten, en het Onafhankelijkheidsfront en andere vaderlandslievende verenigingen, maatregelen geëist tegen de heropleving van de ideologieën die aan de basis lagen van de grote slachtpartij tegen de werkers van Europa en van de socialistische wereld. Vooral in Brussel – waar Vlaams Blokker Johan De Mol het politiekorps aan het ombuigen was tot een gewapende stootgroep tegen de werkers – was er een massale mobilisatie. 280 organisaties, zowel Nederlandstalige als Franstalige, trokken onder de naam “Extreemrechts, nee bedankt” aan de kar, met betogingen, straatacties, infodagen, folderacties... Het Vlaams Blok verschrompelde in Brussel. Sommige politieke partijen die banden hadden met een of enkele van hogergenoemde democratische organisaties hadden afgesproken om de anti-democratie opnieuw te muilkorven: Op de duur en voorzichtig werden enkele organisaties buiten de wet gesteld, de VMO en het Front de la Jeunesse werden verboden. Maar daar werden de families van de collaboratie en hun partijen niet arm van. Rond 2005 werd er beslist dat elke partij die staatssteun krijgt niet vijandig mag staan tegenover het Europees Verdrag

voor de Rechten van de Mens. Er is één partij geweest die hiertegen naar het arbitrage hof getrokken is, niet als partij, want die hebben geen rechtspersoon, maar via de mond -of de pen- van enkele van hun militanten en hen toegewijde professoren. De VB-klacht werd half 2006 verworpen.

Ik denk dat die wet nog altijd bestaat, en dat het alléén wachten is op een meerderheid die de moed heeft om hem uit te voeren.

Moeten we die heerschappen vrijheid van spreken aanbieden? Als men het aan mij vraagt: no passeran. De lessen van WO II onthouden, betekent: beletten dat het fascisme zich opnieuw van de mensen en de macht kan meester maken. Om het fascisme uit te schakelen is het noodzakelijk de diverse opstapstenen naar het fascisme offensief met argumenten de pas af te snijden. Die opstapstenen, of inrijpoorten zijn: het nationalisme, het anticommunisme, het racisme, de anti-volkse onderdrukkingspolitiek met boetes, boetes, boetes, de verdediging van het kolonialisme, en de propaganda voor oorlog. En niet te vergeten het anti-syndicalisme en het ingaan tegen de belangen van de arbeiders op het vlak van lonen en werkomsstandigheden – daarbij inbegrepen de

kwestie van vervroegen van de pensioenleeftijd -. Tegen de politiek van het eigen rijk volk eerst. Die acht opstapstenen of inrijpoorten bijeengenomen zijn tevens de essentie van het programma van het fascisme.

Maar de tanker vaart weer in dezelfde richting

De voorbije maanden werden twee belangrijke vakbondsverantwoordelijken veroordeeld voor weeral iets anders waarmee de grote patroons het formuleren van arbeiderseisen en de strijd ervoor willen muilbanden: het verhinderen van het verkeer bij stakingen...Die twee linkse syndicalisten werden voor de rechter gebracht en veroordeeld. Op die manier wordt de vrijheid beperkt van zij die een grote rol zouden kunnen spelen bij het tegenhouden van het fascisme. Dat betekent dat in de staat en de administratie er individuen bezig zijn een keuze te maken in de richting die 100 jaar geleden al eens gemaakt werd. Nieuwe en brede antifascistische initiatieven zullen er nodig zijn om “de tanker te dwingen in een andere richting te varen”. Het volk kan het fascisme de weg afsnijden.

Activiteitenkalender

ORGANISATIE

TIJDSTIP

ACTIVITEIT

PLAATS

ORGANISATIE	TIJDSTIP	ACTIVITEIT	PLAATS
	SEPTEMBER		
HV KORTRIJK	WOENSDAG 08/09/2021 OM 19.30 U	Voordracht: 'Jehova's Getuigen en de problematiek van uit treden' door Linda Mulder	MOZAÏEK
DE BEZATSE	ZATERDAG 11/09/2021 OM 19.30	BBQ in een nieuw jasje. Inschr tegen 03/09/2021: bellen naar Ruben (0476/71.36.27)	DE BEZATSE
HV KORTRIJK	ZONDAG 12/09/2021 OM 18.00 U	Ma'Blues ontmoetingsmoment rond Blues en Soul: Matt T Mahony en Steven Troch. Reserveren via mablues@proximus.be	MOZAÏEK
UPV KORTRIJK	DINSDAG 14/09/2021 OM 14.30 U	Dinsdagmiddaglesing: 'Cybercrime' door Jelle Janssens	MOZAÏEK
MOZAÏEK, KOTK	WE 17-19/09/2021	Plantjesactie Kom op tegen Kanker doorheen de stad	KORTRIJK
OVVM AVELGEM	ZATERDAG 18/09/2021	Feest vrijzinnige jeugd OVM Avelgem met avonturentocht	IJSMOLENHOEVE RONSE
AVK KORTRIJK, POLYFINARIO	DINSDAG 21/09/2021 OM	Hommage-avond Donald Buyse	MOZAÏEK
	OKTOBER		
ANTIPODE	VRIDAG 01/10/2021 OM 20.00 U	Reiscafé Antipode	MOZAÏEK
HV KORTRIJK	ZONDAG 03/10/2021 OM 11.00 U	Lezing: 'Heksenvervolgving door de eeuwen heen' door Frieda Laevaerts	MOZAÏEK
UPV WAREGEM	DONDERDAG 07/10/2021 OM 14.00 U	Namiddaglesing: Ouderen & Eenzaamheid met Lise Switers en Hannelore Stegen.	POINCARÉ
HV KORTRIJK	ZONDAG 10/10/2021 OM 18.00 U	Ma'Blues ontmoetingsmoment rond Blues en Soul: Bart Bults. Reserveren via mablues@proximus.be	MOZAÏEK
UPV KORTRIJK	DINSDAG 12/10/2021 OM 14.30 U	Dinsdagmiddaglesing "Het beest dwaalt nog rond: bedenkingen over het aanzetten tot haat"	MOZAÏEK
DE BEZATSE	DONDERDAG 14/10/2021 OM 19.30 U	Voordracht door Dominique Dendooven: "De vergeten soldaten van de Eerste Wereldoorlog"	DE BEZATSE
MOZAÏEK-HOWEST-AVANS	DINSDAG 26/10/2021 OM 19.30 U	Wetenschapscafé	MOZAÏEK
	NOVEMBER		
ANTIPODE	VRIDAG 05/11/2021 OM 20.00 U	Reiscafé Antipode	MOZAÏEK
UPV KORTRIJK	DINSDAG 09/11/2021 OM 14.30 U	Dinsdagmiddaglesing: 'Levenscheitheid' door Ann Vansevenant	MOZAÏEK
HV KORTRIJK	ZONDAG 14/11/2021 OM 18.00 U	Ma'Blues ontmoetingsmoment rond Blues en Soul. Reserveren via mablues@proximus.be	MOZAÏEK
AVK KORTRIJK	DINSDAG 16/11/2021 OM 19.00 U	Lezing: Hind Fraihi: 'Undercover in klein-Marokko'	MOZAÏEK
HV KORTRIJK	WOENSDAG 17/11/2021 OM 19.30 U	Voordracht en debat: 'Vrijzinnigheid in België en de wereld' door Yvan Dheur en Anton Vandyck, DeMens.nu	MOZAÏEK
DE BEZATSE	DONDERDAG 18/11/2021 OM 19.30 U	Toneelvoorstelling: "Mijn Brijlante Scheiding" Inschr: bellen naar Ruben (0476/71.36.27	DE BEZATSE
DE BEZATSE	ZONDAG 21/11/2021 OM 11.00 U	Wintercafé met aperitieven, cocktails en hapjes	DE BEZATSE
DE BEZATSE	ZONDAG 21/11/2021 OM 14.00 U	Tentoonstelling: Christo "abstracte art- werk met acryl op canvas"	DE BEZATSE
UPV WAREGEM	DONDERDAG 25/11/2021 OM 14.00 U	Namiddaglesing: "Filosofie en Fictie: vriendschap herbekeken" met Ann Van Sevenant.	POINCARÉ
DE BEZATSE	ZONDAG 28/11/2021 OM 11.00 U	Wintercafé met aperitieven, cocktails en hapjes	DE BEZATSE
DE BEZATSE	ZONDAG 28/11/2021 OM 14.00 U	Tentoonstelling: Christo "abstracte art- werk met acryl op canvas"	DE BEZATSE
MOZAÏEK-HOWEST-AVANS	WOENSDAG 30/11/2021 OM 19.30 U	Wetenschapscafé	MOZAÏEK

		DECEMBER			
ANTIPODE	MOZAÏEK	VRUIDAG 03/12/2021 OM 20.00 U	Reiscafé: "Pecha Kucha Special Edition"		
POLYFINARIO	MOZAÏEK	ZATERDAG 04/12/2021	De polyquiz van Polyfinario		
HV KORTRIJK	MOZAÏEK	ZONDAG 05/12/2021 OM 11.00 U	"En de 7e dag is er het woord". Wouter Bulckaaert komt ons Marvin Gaye voorstellen. Inschrijven via hv.kortrijk@proximus.be		
DE BEZATSE	DE BEZATSE	ZONDAG 05/12/2021 OM 11.00 U	Wintercafé met aperitieven, cocktails en hapjes		
DE BEZATSE	DE BEZATSE	ZONDAG 05/12/2021 OM 14.00 U	Tentoonstelling: Christo "abstracte art- werk met acryl op canvas"		
DE BEZATSE	DE BEZATSE	ZONDAG 12/12/2021 OM 11.00 U	Wintercafé met aperitieven, cocktails en hapjes		
DE BEZATSE	DE BEZATSE	ZONDAG 12/12/2021 OM 14.00 U	Tentoonstelling: Christo "abstracte art- werk met acryl op canvas"		
HVDM	MOZAÏEK	ZONDAG 12/12/2021 OM 18.00 U	Wereldlichtjesdag		
UPV KORTRIJK	MOZAÏEK	DINSDAG 14/12/2021 OM 14.30 U	Dinsdagmiddaglesing: "De leer van het einde der tijden" door Mauritz Kelchtermans (KU Leuven)		
DE BEZATSE	DE BEZATSE	ZONDAG 19/12/2021	Joelfeest		
		2022			
HV KORTRIJK	MOZAÏEK	ZONDAG 06/02/2022 OM 11.00 U	"En de 7e dag is er het woord": Paul Houwen met 'SLINGER SINGER NAAIMASJEN' over Paul Van Ostaijen. Inschrijven via hv.kortrijk@proximus.be		
MOZAÏEK-HOWEST-AVANSA	MOZAÏEK	DINSDAG 15/02/2022 OM 19.30 U	Wetenschapscafé		
DE BEZATSE	DE BEZATSE	DINSDAG 15/02/2022 OM 19.30 U	Voordracht door Johan Braeckman. Info volgt		
	MOZAÏEK	ZATERDAG 19/02/2022 OM 19.00 U	Concert Groeninge Big Band Kortrijk		
MOZAÏEK-HOWEST-AVANSA	MOZAÏEK	WOENSDAG 26/04/2022 OM 19.30 U	Wetenschapscafé		
FOTOC CLUB GROENINGHE	MOZAÏEK	WE 03-06/06/2022	Fototentoonstelling club Groeninghe		
<div style="border: 2px solid yellow; padding: 10px; text-align: center;"> <p>Wil je maandelijks info via de nieuwsbrief van de vrijzinnige centra teken dan in op -> www.debezatse.be -> www.vcmozaiek.be -> www.vcdegeus.be</p> </div>					
De Geus Koning Leopold III-plein 71 8530 Harelbeke info@vcdegeus.be www.vcdegeus.be Zondag van 10.00u tot 13.00u elke donderdag om 19.00u PingPong	VC Mozaïek Overleiestraat 15a 8500 Kortrijk 056 37 16 15 www.vcmozaiek.be info@vcmozaiek.be	De Bezatse Vaubanstraat 8b 8930 Menen 056 51 90 70 vcdebezatse@gmail.com www.debezatse.be	VC Poincaré Stormestraat 131/18 8790 Waregem www.vcpoincare.be info@vcpoincare.be Zondag van 10.30u tot 13.30u Praatcafé 1ste en 3de vrijdag van de maand jongerenpraatcafé	OVM-Avelgem Achterhoek 17 8581 Waarmaarde 056/64.64.39 ovm.avelgem@scarlet.be www.ovm-avelgem.be	

Grenzen aan meningsuiting

Ik ben het niet eens met wat je zegt, maar ik zal het recht om het te zeggen tot de dood verdedigen.

Deze gekende uitspraak wordt (weliswaar onterecht) aan Voltaire toegeschreven, maar ze illustreert wel het gedachtegoed van deze notoire vrijdenker wat de vrijheid van meningsuiting betreft. Als erfgenamen van de Verlichting gaan vrijzinnigen met deze uitspraak ongetwijfeld volmondig akkoord, maar zij kunnen zich ook de vraag stellen of de vrijheid van meningsuiting onbeperkt moet zijn, dan wel of er ook aan deze vrijheid grenzen zijn. En zo ja: waar liggen dan de grenzen?

Bedenkelijke uitspraken en stellingen, die zich vroeger beperkten tot praat aan de toeg van het café, bereiken tegenwoordig door het gebruik van sociale media een ruim publiek. Het internet heeft de deur immers ook opengezet voor verspreiding van (meestal extreemrechtse) theorieën – zoals ‘omvolking’ –, radicaliserend en discriminerend gedachtegoed, desinformatie en hate speech.

In ons land bestaat al een racisme- en negationismewet. Nu wil de federale regering, – zoals in het regeerakkoord staat, ter bestrijding van de verspreiding van fake news, het sociale media-gebruik beteugelen. Het hoeft dan ook niet te verwonderen dat hoofdzakelijk Vlaams nationalistische partijen zich ertegen verzetten, spreken over censuur en over een aantasting van de vrijheid van meningsuiting.

De vraag is trouwens of het zo'n goed idee is om de mediagiganten (Facebook, Twitter, YouTube) te verplichten zelf berichten te verwijderen die strafbaar worden geacht. Gaan zij, om veroordelingen te vermijden en boetes te ontlopen, niet sneller berichten schrappen? Welke criteria zullen gebruikt worden? Dreigen onschuldige humor en satire, die niet als zodanig door algoritmes begrepen wordt, niet onnodig verwijderd te worden?

Wat humor en satire betreft valt het op hoe cartoonisten, cabaretiërs en comedians vaker aan zelfcensuur blijken te doen. Sinds de hetze over de Mohamed-cartoons en de aanval op het satirisch blad Charly Hebdo lijken humoristen, misschien niet onterecht, op hun hoede voor het spotten met religie en met bijvoorbeeld het bele-

digen van de profeet. De rechterzijde ziet hierin dan weer een aanval op de vrijheid van meningsuiting. Als recht op vrije meningsuiting verdedigt fractieleider Peter De Roovere (NVA) het recht om te beledigen (De Standaard 24 april). Maar mag artistieke expressie ongelimiteerd gebruik maken van de vrijheid van meningsuitdrukking om mensen diep te raken of te kwetsen? Anderzijds: dreigt de slinger niet de andere kant uit te slaan bij de politiek correcte denkers (het zogenaamde woke-kamp, het vijandsbeeld van uiterst rechts) die elke grap over een minderheidsgroep (moslims, kleurlingen, vreemdelingen, lgbt ...) in de samenleving een ongepaste en ontoelaatbare uiting van Westerse witte geprivilegieerden vinden?

Het mag duidelijk zijn dat het niet gemakkelijk is grenzen aan de vrijheid van meningsuiting vast te leggen. Voor de humanist stopt m.i. de vrijheid van meningsuiting wanneer de menselijkheid wordt ondermijnd. De geschiedenis heeft ons immers geleerd dat, door 'de andere' te ontmenselijken, er in dat geval geen enkele morele rem meer staat op het beschadigen, op het uiteindelijk haten en in het ultieme geval zelfs op het elimineren van die andere. De vrijzinnige zal in de eerste plaats het humane laten primeren en bijgevolg nepnieuws en haatberichten bestrijden.

Overleiestraat 15a
8500 Kortrijk
www.vcmozaiek.be

DE GOESTING IS GROOT! NAJAARSACTIVITEITEN

Naarmate de vaccinatiegraad stijgt, neemt de kans op een najaar vol leuke en boeiende activiteiten toe. Ook bij ons in Mozaïek is de goesting groot.

Wij zijn volop bezig met de voorbereidingen van de wetenschapscafé's, jazzavonden, dinsdagnamiddaglezingen en nog veel meer. Ook onze huisverenigingen kijken er reikhalzend naar uit jullie terug te mogen verwelkomen op een van hun activiteiten.

Een concreet programma kunnen wij bij het ter perse gaan van dit Zoeklicht nog niet bieden. Daarvoor verwijzen wij graag naar onze website en facebookpagina.

www.vcmozaiek.be

www.facebook.com/vrijzinnigcentrum.mozaiek

Wil je altijd als eerste op de hoogte zijn dan kan je via de website ook intekenen op onze digitale nieuwsbrief.

Zonder helpende handen lukt het echter niet en dus starten wij het nieuwe seizoen met een terugkomfeest voor onze vrijwilligers. Dat doen wij met een BBQ-PARTY op vrijdagavond 27 augustus.

Wat had je gedacht?

Vrijheid

Vrijheid is een woord dat sedert enkele maanden - sommigen noemen die maanden zelfs een tijdperk, het coronatijdperk, alsof het om de Renaissance of sterker nog het Perm zou gaan - steeds wee in onze oren getoeterd wordt. Het rijk der vrijheid, de inperking van onze vrijheid, eindelijk weer vrij, onze vrijheid wordt aangetast, je noemt maar iets of iemand heeft het al verkondigd. Men doelt daarbij op een fundamenteel mensenrecht, dat sedert de Verlichting althans in een aantal beschaafde landen opgeld doet samen met zijn broers (of zusters, ik doe niet aan geslachtsdiscriminatie als ik het niet vergeet) gelijkheden broederlijkheid (in het moderne taalgebruik solidariteit genoemd). Vreemd genoeg betekent die term echter niet wat al die roepers eronder verstaan.

Zij denken immers dat vrijheid in grote

verklaringen, in grondwetten en andere openbare regelgeving betekent dat een mens vrij is om alles te doen wat hij wil. Op straat dansen, stoeten houden, zo snel rijden als je voertuig toelaat, je bedrinken en dan mensen beledigen, snuiven en spuiten wat je invalt, overal naakt rondlopen, kortom, zoals de edele wilde van Rousseau aan, al je ingevingen toegeven, waarvan het zogenaamde uit de bol gaan het moderne summum schijnt te zijn. De burgermannetjes die rond het tijdstip van de Franse revolutie die allereerste fundamentele rechten hebben neergeschreven, zouden gruwen van die gedachte. Anarchisme of wat daar naar riekt, was hen volkomen vreemd en regels van goed fartsoen vonden ze heel belangrijk. De vrijheid waarvan zij droomden bestond erin dat de burgerman (hier geen masculinisme in mijn betoog, vrouwen waren

voor hen slechts nuttige bijkomstigheden) niet langer onder de dwingelandij van van autoritaire vorsten moest leven, maar op de een of andere manier zijn eigen wetten en regels zou kunnen bepalen. Maar regels moesten er wel zijn, *Ordnung muß sein, nichtwar* Ook in tijden van Aufklärung.

Vandaar dat in de meeste grondwetten niet vrijheid op zichzelf als grondrecht wordt vermeld, maar dat de verschillende vrijheden die uit het vrijheidsbeginsel voortvloeien afzonderlijk worden beschreven. Beschrijven houdt in dat er beperkingen worden gesteld, wat buiten de definitie valt, is niet gegarandeerd. In de Belgische grondwet wordt trouwens gestipuleerd dat de vrijheden van de Belgen hem door de wet worden toegekend, zij zijn dus niet aangeboren of vloeien niet voort uit een soort natuurrecht. Dat laatste begrip is

Auteur:
Dirk De Meester

trouwens meer een romantische opvatting dan een rechtssysteem in de strikte betekenis van het woord.

Helaas voor wie zich beroept op zijn vrijheid en die te pas en te onpas te berde brengt, alle vrijheden zijn onderworpen aan de omschrijving en dus de beperkingen die de wet oplegt. Dat geldt ook voor de vrijheid van meningsuiting. Mij is die vrijheid zeer lief. Ik heb de neiging om ze zo ruim mogelijk te interpreteren en weet dat autoritaire of naar autoritarisme evoluerende regimes altijd beginnen met onder meer de pers, de literatuur, de zangers, de theaters en allerlei verenigingen die het niet ten volle met hen eens zijn, het zwijgen op te leggen, niet zelden met een beroep op godsdienst, taal en vaderland, ik maak nu even misbruik van het voormalige devies van het Davidsfonds. Laat dat duidelijk zijn.

Zo moet het naar mijn mening mogelijk zijn om in alles de humor te zien en met alles de spot te drijven, Dat men daarbij botst op gevoeligheden van bepaalde groepen in de samenleving, mag naar mijn smaak niet hinderen. Ik ben er dan ook geen voorstander van om het beleiden van die groepen apart strafbaar te stellen, ik denk hier aan homofobie, antisemitisme, islamofobie of, dichter bij mijn bed, antikatholicisme. Als een mening werkelijk bedoeld is om discriminatie aante wakkeren, dan kan de rechter -uiteraard achteraf - op die basis een veroordeling uitspreken maar het loutere ongenoegen van een deel van de betrokken groep lijkt me geen goede uitgangsbasis. Een ander punt dat me

na aan het hart ligt is het vrij uiten van een mening in een polemiek, hoe hard de tegenstellingen ook botsen. Dat is een fenomeen dat ik de Nederlanders benijd, in België is het minder gebruikelijk en de rechtspraak heeft hier ook de neiging om al vlug tot laster en eerroof te besluiten. Ook de artistieke vrijheid in literatuur, theater, film en muziek moet ruim zijn, censuur is uiteraard bij wet verboden maar rechters moeten zich niet buigen over de graad van ontbloeting van acteurs, over het gebruik ,van karchtwoorden, het uitbeelden van in de werkelijkheid situaties. Dit alles onder voorbehoud van de verantwoorde neperkingen die ik hierna nog ter sprake zal brengen. De onschendbaarheid van de parlementair wordt dan weer apart door de grondwet gewaarborgd.

Dit neemt wel niet weg dat er beperkingen zijn op het uiten van een mening, die naar het mij voorkomt voor de hand liggen. Vooreerst is daar het terechte verbod op het oproepen tot geweld tegen personen, groepen of voorwerpen zoals monumenten, gebouwen of -dat is recent - de natuur. Het moet dan wel gaan om werkelijk aanzetten tot geweld daden. In dezelfde lijn ligt het actief en daadwerkelijk het aanzetten tot uitsluiting van zwakkeren in onze samenleving, zoals gehandicapten, kinderen, ouderen of bijvoorbeeld migranten. Ook vanzelfsprekend lijkt het me dat de staat of de overheid het aanzetten gewelddadig aantasten van zijn eigen bestaan of van haar instellingen verbiedt, wat iets anders is dan het democratisch recht om een staat desnoods langs legitieme weg

te ontbinden of grondig te hervormen. In de zelfde lijn ligt het verbod op het aanzetten tot samenwerking met buitenlandse invallers of zelfs maar vijanden, want wat is een vijand en wat te denken van vriendschapsverenigingen met bijvoorbeeld China, Rusland of Noord-Korea? Zo is het ook niet toegelaten om op te roepen tot het verkiezen van religieuze voorschriften boven de nationale wetten en reglementen.

Ten slotte stel ik me vragen over het fenomeen van de sociale media, waarvan de impact zo groot is dat het principe van de vrije meningsuiting in het gedrang kan komen. Het is steeds duidelijker dat zelfs misdadige organisaties, maar ook autoritaire regimes bij machte zijn om via die weg en in naam van die vrijheid pernicieuze gedachten ingang te doen vinden. De bestorming van het Kapitol in Washington is wellicht een gevolg van een dergelijke campagne. Hoe dit kan worden voorkomen en eventueel opgevangen is niet duidelijk en verontrust mij. Desinformatie wordt of minder of meer listige manier massaal verspreid, wat behoorlijk argumenteren niet ten goede komt en zoals we de laatste twee jaar gemerkt hebben, ook de volksgezondheid in gevaar kan brengen.

Ik weet het wel, hoor, op mijn leeftijd zou ik beter op mijn twee oren slapen want, zoals Elsschot het noemt, schele Piet wenkt al.

Maar toch...

Het najaar van HUMANISTISCH Verbond Kortrijk

We zien dit najaar positief in. Stilaan worden activiteiten en evenementen weer mogelijk. Eindelijk gaan we elkaar weer ontmoeten 'in leven lijve'. Dit voor zover er geen nieuwe obstakels ontstaan. We zijn nog niet aan het einde van de rit. Maar het resultaat van de vaccinaties geeft toch echt een vooruitgang in de bestrijding van het virus teweeggebracht. We moeten bij de zaak blijven en geen onnodige risico's lopen of creëren. En dat geldt voor iedereen. Niet-gevaccineerden in het eerste geval, maar ook de gevaccineerden. En laat ons de druk niet omkeren op de schouders van de gevaccineerden.

Om deze ontmoetingen een vorm te geven is HV-Kortrijk de plannen van vorig jaar aan het oppikken en uitbreiden. We geven u een overzicht. Verdere informatie over de activiteiten vindt u in de aparte aankondigingen.

We beginnen op zaterdag 04/09 en ontvangen dan onze collega's van HV Tielt. We doen een stadswandeling in Kortrijk met aandacht voor de verschillende vrijzinnige plaatsen en feiten. Op woensdag 08/09 om 19.30 u is de voordracht van Linda Mulder rond de "Getuigen van Jehovah" en de problematiek die ontstaat als men wil uittreden. Zondag 12/09 hebben we dan onze 2e Ma'Blues-avond, ontmoeting rond muziek. En specifiek rond Blues. Deze maal komt Matt T Mahony (Conservatorium Izegem) langs. En dan is er het weekend er na "Plantjesweekend van Kom op tegen Kanker" waar we jaarlijks mee onze schouders onder zetten. 03/10 komt dan Frieda Laevaerts ons vertellen over de "Heksenvervolgingen door de eeuwen heen". En op 10/10 de 3e Ma'Blues met deze keer Bart Buls. 17/11 houden we dan een voordracht met debat met Yvan Dheur en Anton van Dyck. Dit rond de positie en toestand van de vrijzinnigheid in België en in de wereld. Verder staan er nog enkele projecten op de planning die nog moeten worden geconcretiseerd.

U ziet het: een ferm programma waarin we voor elkeen iets willen brengen. HV Kortrijk zit niet stil.

Maar een dergelijk programma samenstellen vergt samenwerking. In het bestuur van onze vereniging zijn er een aantal mensen die de fakkel willen doorgeven en het iets kalmer aan willen doen. Dit wil dan ook zeggen dat wij op zoek zijn naar nieuwe bestuursleden om onze werking goed verder te kunnen zetten. Voelt u zich geroepen dat engagement samen met ons op te nemen, neem graag contact. Met de bestuursleden, via 0486/312897 of hv.kortrijk@proximus.be. Door uw inzet kunnen we er verder toe streven een humanere wereld te maken waar elkeen zich kan goed voelen.

We hopen u te zien op een van deze activiteiten.
Het HV-Kortrijk team

PS: uiteraard zullen we ons houden aan de richtlijnen in verband met het COVID-gegeven van het moment.

MA'BLUES

12 SEPTEMBER 2021, VANAF 18U00

MATT T MAHONY EN STEVEN TROCH

In oktober verleden jaar startten we met het Humanistisch Verbond het Ma'Blues Café op met de bedoeling maandelijks samen te komen rondom blues- en soulmuziek, maar het lot besliste dat we een hele tijd moesten wachten op een volgende editie.

Vanaf september bent u terug meer dan welkom in Mozaïek elke 2° zondagavond van de maand.

Voor onze opening konden we rekenen op de soulstem van Jan Bas, en voor onze 2° editie mogen we terug rekenen op 2 kleppers. Dit keer zijn dat Matt T Mahony en Steven Troch. Samen met hen, gaan we de oorsprong van de blues tegemoet.

Het is een muziekstijl die ontstaan is in de negentiende eeuw, en werd in Amerika gezongen door slaven en arme zwarte landarbeiders. Zij zongen de liederen tijdens het werk op het land om zo de moed erin te houden en hun misère uit te drukken. De muziek werd samen gemaakt, met en zonder instrumenten.

Gitarist Matt T Mahony durft buiten de blueslijnen te kleuren en op verschillende niveaus muzikale grenzen te overschrijden. In zijn spel zitten verschillende invloeden, gaande van oude traditionele jazz- en blues tot meer recentere stijlen. Hij is gepokt en gemazeld in de Gentse scène en is één van de huismuzikanten van de blues- en rootsclub Missy Sippy. Met een hoop ervaring in zijn achterzak zingt en speelt hij gitaar zoals de grote jongens dat doen.

Steven Troch is een Jack-of-all Trades, je kan hem op het podium vinden met zijn eigen band, aan de zijde van Tiny Legs Tim of met nog iemand anders. Hij is een zeer bedreven mondharmonicaspeler met een extra dosis originaliteit, een begenadigd zanger en een clevere songwriter. Ondertussen reikt zijn reputatie tot ver buiten onze landsgrenzen. Troch zijn speelse maar diep in traditie gewortelde stijl blend perfect met Matt T Mahony zijn gewaagde gitaarspel.

Links:

Websites:

www.steventroch.com en www.mattmahony.com

Music:

open.spotify.com/artist/00WIDcQ3a6P7qhsoE8fAF8?si=OeQEpMTvRqiicmIY8AeFnQ

en

open.spotify.com/artist/4n4H8ku797McY7jq67cNBQ?si=8Zn86SBfQuiz2XWCXzGcNA

Video's :

www.youtube.com/watch?v=P4Bkd4UHBbc

en

www.youtube.com/user/friedharper/videos

Doorheen de avond kan er gegeten en gedronken worden in

de vorm van Blues Bites en Soul Food. Laat u verrassen door onze home-made pizza, en onze typische Louisiana specialiteit: Gumbo, om volledig in de sfeer te raken.

10 OKTOBER 2021 VANAF 18U00

BART BULS

Voor de oktober 2021 sessie gaan we op 10 oktober de **Blues-tour** op met terug een ware klepper nl. **Bart Buls**.

Gewapend met zijn Gibson gitaar en doorleefde stem, staat Bart garant voor kwaliteit. Insiders vergelijken zijn stem zelfs met die van Johnny Cash. Andere vergelijkingen vermelden grootheden als Chris Rea, Bob Dylan, Mark Knopfler (Dire Straits), Neil Young en Bruce Springsteen. Bart kent zijn klassiekers en eert hen op meesterlijke wijze met een gitaar als enige metgezel. Hij dankt zijn faam o.a. aan het betere baswerk in begeleidingsgroepen van Guy Swinnen, Roland van Campenhout en in zijn eigen groep Bulsjivism (samen met Ben Crabbé en David Piedfort).

Guy Swinnen (*zanger, gitarist, Scabs frontman*) omschrijft Bart als volgt:

'Als ik aan Bart Buls denk, denk ik aan een man met een nooit aflatende humor, een goedlachse gezelligheid, zijn trouw en, last but not least, zijn muzikant zijn. De man ademt muziek. Of het nu op gitaar, zang of bass is, het is altijd echt en doorleefd.'

Praktisch:

Dit alles gaat door op vrijwillige basis en in een ongedwongen sfeer, maar volledig volgens de Corona-maatregelen. We vragen dan ook aan allen deze steeds in acht te houden teneinde dit event doorheen deze moeilijke tijden door te laten gaan. Wij gaan immers voor physical distancing, not social distancing. We hebben mekaar meer dan nodig nu.

De entreprijs bedraagt 8.00 € voor leden HV Kortrijk en 10.00 € niet-leden HV Kortrijk

Ingang vanaf 18h en optreden start rondom 19.30h

Het aantal plaatsen is beperkt. Reserveren is noodzakelijk via Mablues@proximus.be.

Graag tot dan!

JEHOVAH'S GETUIGEN: ACHTER DE SCHERMEN VAN HET NIEUWE GELOOF'

LEVEN MET INDOCTRINATIE EN LEREN OMGAAN MET HET VRIJE DENKEN.

WOENSDAG 08/09/2021 OM 19U30

We kennen allen de 'Jehovah's getuigen' die van tijd tot tijd aan onze deur komen bellen om de goede boodschap te verkondigen. Vroeger meer dan nu, maar ze komen toch nog langs. We zien ze nu ook aan stations of op drukke plaatsen in de stad. Maar wie zijn zij? Van waar komen ze? Wat willen ze? Om het met de woorden van Jambers te zeggen.

Maar kennen wij de organisatie hierrond? Wie is dat? Hoe zijn zij gestructureerd? Wat verkondigen zij? Wat zijn de drijfveren van die mensen om zo hardnekkig de boodschap over te willen brengen? Hoe zit het leven in elkaar bij een familie van 'getuigen'. Is dit in feite een organisatie die van onze tijd is? Gelijkheid man-vrouw? Hoe gaan zij om met andersdenkenden? Hoe gaan ze om met afvalligen? We kennen ook de verhalen over weigeringen van medische assistentie, zoals het toedienen van bloed bij trauma's. Ook vaccinaties staan ter discussie. Een item dat nu zeker een rol speelt. Een verdere uitleg hierbij is zeker op zijn plaats.

Linda Mulder werd geboren in een gezin van Jehovah's Getuigen. Een warme en veilige gemeenschap binnen een duidelijk omlind kader. Het leven binnen dit kader was eenvoudig; dit zijn de regels en daar houdt je je aan. De beloning volgt...

Maar wat als de lijnen van het kader vervagen? Welke wereld ligt er buiten te wachten? Wanneer het vrije denken de lijnen van het kader doet vervagen, verandert het warme nest in een onbekende wereld waarin je zelf je weg moet zoeken...

Maar wat als die onbekende wereld mooier blijkt te zijn dan dat 'warme' nest? Welke invloed heeft indoctrinatie gehad op haar leven?

De Corona-richtlijnen beperken ons natuurlijk qua aantal bezoekers en de manier waarop wij hen kunnen ontvangen. Maar veiligheid en gezondheid zijn essentieel om de verspreiding van het virus een halt toe te roepen. Daarom moet worden ingeschreven via hv.kortrijk@proximus.be

Praktisch:

Datum: woensdag 08/09/2021 om 19.30 u

Plaats: Mozaïek, Overleiestraat 15a, 8500 Kortrijk

Organisatie: Humanistisch Verbond Kortrijk, hv.kortrijk@proximus.be, 0486/312897

Inkom: leden HV Kortrijk: 3.00 €, niet-leden: 5.00 € - Door de corona-richtlijnen moet je inschrijven via hv.kortrijk@proximus.be.

FRIEDA LAEVAERTS EN “HEKSERIJ”

ZONDAG 03/10/2021 VANAF 11U00

Frieda Laevaerts was als jong meisje al geschokt door de (nagespeelde) heksenverbrandingen. Het leidde tot een boeiende studie over witte en zwarte hekserij vroeger en nu. Ze stuitte op de onvoorstelbaar schokkende en te weinig bekende gruwel van de heksenvervolging, maar ook op interessante inzichten in onze geschiedenis. Hekserij is nog steeds met ons. Ze heeft vele gezichten, zowel afschrikwekkend als amusant. Maar de vraag blijft waarom men poppen van vrouwen op brandstapels zet ... Muziekintro: De nacht op de kale berg, van Rimski Korsakov en Mourssourgsky. De enige keer dat heksen gevlogen hebben, op deze cd. Ooit geloofde zowat iedereen dat heksen konden vliegen. Hoe komt dat?

In de middeleeuwen hadden vrouwen wel een veel grotere kennis van kruiden dan nu. Ze waren de eerste artsen. Vooral vroedvrouwen waren verdacht. Het hoogtepunt van de heksenvervolging lag niet in de Middeleeuwen, maar in de Renaissance. Waarom liep het totaal uit de hand?

Zij hingen waarschijnlijk niet de heidense natuurgodsdienst van de Grote Moeder Godin aan.

Er zijn 110.000 heksenprocessen geweest, waarvan 55.000 mensen als heks zijn terechtgesteld.

Er komt een kentering in de 17de eeuw. Paus Paulus II vraagt om vergeving. Het laatste heksenproces in de jaren 1950 is in de Kempen, maar nu andersom: een vrouw klaagt familie en burens aan omdat ze haar een heks noemen.

De neo-heidense natuurreligie (Wicca) is weer helemaal in, met de nadruk op witte magie. Waar komt die vandaan? De R.K.-godsdienst was niet onze oorspronkelijke godsdienst. Die was Keltisch. De Romeinen brachten het christendom mee. Alle feesten werden door de katholieke kerk gerecupereerd en aangepast. We overlopen even hoe Wicca vandaag werkt. De covens, toveren en rituelen. De hernieuwde heksenvervolging. Kan de natuurgodsdienst het milieu helpen?

Wie is Frieda Laevaerts?

Zij is geboren op 8 november 1942 in Antwerpen. Met drie oudere zussen.

Zij mocht beginnen als freelance journaliste bij Gazet van Antwerpen. Zij schreef vooral over sociaal-maatschappelijke thema's, (toen al bv een reeks over vrouwenmishandeling ...) reizen, koken, diepte-interviews. Zij was de eerste die een onthullend artikel over de vrijmetselarij schreef voor Knack.

In '92 gescheiden. In 1998 schreef zij het boek Eindelijk alleen, over vrouwen van middelbare leeftijd die voor het eerst alleen gaan wonen. Het was een gat op de markt, want het werd een bestseller, met vier herdrukken op enkele maanden.

Zij haalde in 2006 een Master in Letteren en Wijsbegeerte, major Nederlands-Engels aan Universiteit Antwerpen.

Haar passies: mensen, literatuur, kunst, muziek, geschiedenis, films, wandelen.

Praktisch:

Datum: zondag 03 oktober 2021 vanaf 11.00 u. Deuren open om 10.30 u

Plaats: VC Mozaïek, Overleiestraat 15a, 8500 Kortrijk.

Inschrijven: door de Corona-richtlijnen: inschrijven via hv.kortrijk@proximus.be. Afhankelijk van deze richtlijnen kan het aantal aanwezigen beperkt worden.

Inkom: leden HV-Kortrijk: 3.00 €; niet-leden HV Kortrijk: 5.00 €, ter plaatse te betalen.

Openluchtzwembad Kortrijk (2)

Bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog (1914) had het stedelijk openbaar zwembad van Kortrijk al 50 seizoenen dienstgedaan. Die zomer was trouwens een topjaar, te danken aan een voor die tijd uitzonderlijk warme augustusmaand (gemiddeld 17,6°). Het was een van de weinige jaren waarop het zwembad meer opbracht (1.156,95 frank) dan het kostte (1.060,46 frank), als je geen rekening hield met de factuur voor het water dat uit de Vaart werd gepompt. Eigenlijk is het zwembad nooit winstgevend geweest. Maar na de vreselijke cholera- en tyfusepidemieën vond het stadsbestuur het nodig de Kortrijkzanen toch een minimum aan badwater en hygiëne te bieden, bij gebrek aan een waterleiding.

Duitse badcultuur

In de warme zomer van 1914 was Kortrijk nog niet bezet door de Duitse legers. Pas op 4 augustus verklaarde het

Keizerrijk aan België de oorlog, maar het Belgische leger verhinderde een vlugge overrompeling van het land. Kortrijk gonsde van geruchten en paniek maar

het gewone leven ging zijn gang. Op zondag 23 augustus liet men zowaar nog een druk bijgewoonde processie door de straten trekken. Ook het zwembad

bleef open, zelfs toen op maandag 24 augustus, 'lopersmaandag', de stad overspoeld werd door een angstige massa op de vlucht. Pas na het badseizoen, op zondag 18 oktober, werd de stad uiteindelijk dan toch bezet, door de 54e Reservedivisie van het Duitse leger.

De bezetter confisqueerde nagenoeg alle bruikbare instellingen van de stad, zo ook de zwempotten. Zij werden omgedoopt tot 'Militär-Schwimmanstalt'. Van dan af was de bevolking er niet meer welkom. Toch waren er behalve Duitse soldaten ook enkele Belgen die er nog een duik mochten nemen: de 'sublieme deserteurs'. Enkele soldaten aan het IJzerfront liepen op het einde van de oorlog nog over naar de vijand. Zij sympathiseerden met de 'activisten', het deel van de Vlaamse beweging dat zijn hoop op de bezetter stelde om Vlaanderen onafhankelijk te maken. Zij kregen van het Duitse leger een voorkeurbehandeling in het krijgsgesvangenenkamp in Kortrijk. Als tegenprestatie moesten zij her en der in het land anti-Belgische redevoeringen gaan houden. Een van hun voorrechten was dat zij gebruik mochten maken van het zwembad.

Na de wanordelijke aftocht van het Duitse leger in 1918 troffen de Kortrijkzanen hun zwembad grondig verkrot en beschadigd aan. Cabinedeuren dreven op het in vier jaar nauwelijks ververste water. Op de zandbodem lag een dikke laag slib. De gemeenteraad van 26 april 1920 keurde een hele reeks herstellingswerken goed. De Swimming-Club Courtraisien (opgericht in 1912) drong er bij die gelegenheid op aan het zwembad uit te breiden, niet door de bassins te vergroten maar door 36 extra cabines te bouwen. Het zwembad kon pas opnieuw zijn deuren openen in 1920. In

1919 kon het niet omdat de Vaart droog stond en er dus geen water beschikbaar was. De Duitsers hadden bij hun aftocht de bruggen en sassen van de Vaart opgeblazen.

Maar wat de Duitse bezetters achterlieten in Kortrijk was hun badcultuur. Behalve het Militär-Schwimmanstalt openden zij diverse badinstellingen voor hun soldaten. Zo introduceerden zij in de stad het douchen, voor veel Kortrijkzanen een nieuwigheid. In de ververij van Kamiel Lambrecht in de Vaartstraat (later Vetex) werd de stoominstallatie omgebouwd tot een 'Sanitätsbad', met stortbaden voor 100 man tegelijk. De kleren van de frontsoldaten werden tijdens hun bad ontsmet en gestoomd. In de Vlaanderenkaai kwam er een ander 'Militär-Brausebad'. Beide baden werkten met vaartwater. Aan de

schaften", met badkuipen in aparte cabines.

Klassenonderscheid

Dat badaanbod verdween met de aftocht van de Duitsers, maar het had de Kortrijkzanen op ideeën gebracht. Bij de heropening van het zwembad in 1920 maakte het publiek er kennis met 6 douchecabines (en met de verplichting er gebruik van te maken vooraleer men zich in een van de putten mocht begeven). Maar buiten de zomer en voor wie graag warm water had, bleef baden een voorrecht voor de rijken in Kortrijk. In 1913 had het Kortrijkse stadsbestuur nog het plan opgevat om een badinstelling in te richten op het Sint-Amandsplein, in de toenmalige, leegstaande 'Marché Couvert' (gesloopt in 1920). De oorlog belette de realisatie, maar die maakte toch al weinig kans om de

Leie werd het chic café 'Au Pont de la Lys' onteigend voor de inrichting van "Wannenbäder für Offiziere und Mann-

simpele reden dat de stad nog geen waterleiding had. Badcomfort was er alleen in enkele private badhuizen. Zo

baatte het echtpaar Deloddere-Detaeye naast het stedelijke zwembad tot op het einde van de jaren 1800 een badhuis uit, met Vaartwater. 1 frank kostte een bad met handdoek er. Dat was heel duur. Een textielarbeider verdiende toen geen 2 frank per dag.

Opmerkelijk is dat de entreprijzen voor het stedelijk zwembad van 1866 tot aan de inbeslagname door de Duitse bezetter ongewijzigd bleven. Een zwembad kostte voor wie opteerde voor de 'armenput' tot 1914 niets, maar dan moest men wel tevreden met het onververste water dat geloosd werd uit de 'rijkenput'. De gebruikers van de 'rijkenput' betaalden 25 centiem. Na de Eerste Wereldoorlog veranderde dat drastisch. Bij de heropening in 1920 werd de kosteloze toegang tot de 'armenput' afgeschaft. Voor het properder water van de 'rijkenput' werd het tarief opgetrokken tot 1 frank, maar door de waardevermin-

een exclusief bad waarin zij niet geconfronteerd werden met het gewone volk.

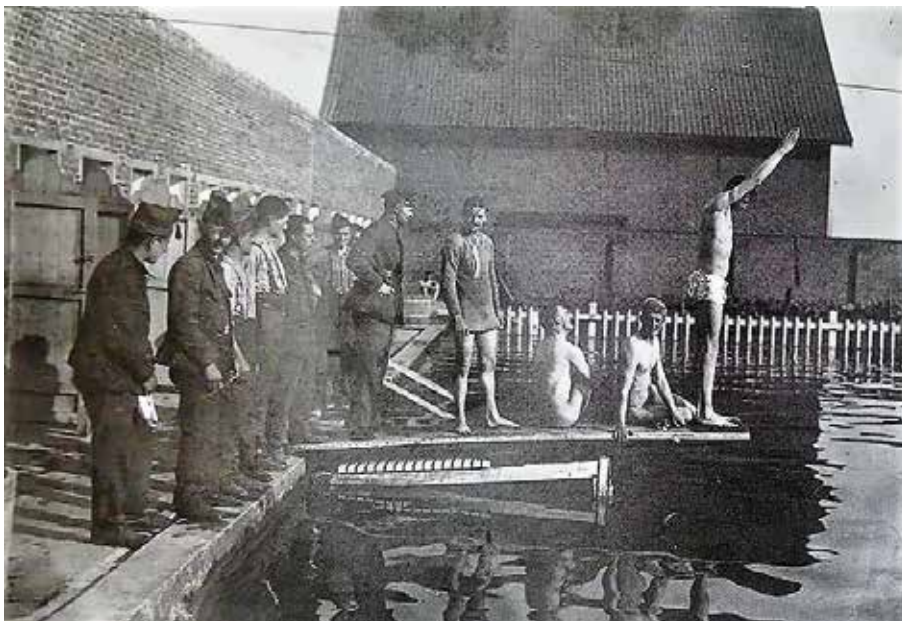
Tussen 1920 en 1928 verloor de Belgische frank ongeveer de helft van zijn waarde. Dat noopte het stadsbestuur in 1929 de tarieven te verdubbelen. Maar tegelijk maakte het stadsbestuur (een coalitie van conservatieve katholieken met voor het eerst ook 'Christen Werklieden') een voorzichtig begin met een democratisering. 'Stadsbouwmeester' Jozef De Meyere kreeg de opdracht "de inrichtingen der beide zwemkommen geheel en gansch op denzelfden voet te brengen". Concreet werd het water van beide 'putten' nu tegelijk ververst. En als de ene put een springplank kreeg, dan kreeg de andere dat ook. Toch betekende de 'gelijkschakeling' niet dat het onderscheid rijk/arm werd opgeheven. De ene put werd 'volbetalend', de andere 'minbetalend', en het overschrijden van de afsluiting tussen beide bleef strafbaar.

Men moest niet per se meer naar het zwembad voor zijn lichaamshygiëne.

Tweede Wereldoorlog

Overigens waren de primitieve zwemputten uit 1866, na bijna 80 jaar dienst, in de jaren 1940 eigenlijk volkomen uitgeleefd. Het stadsbestuur, dat pas in handen was van het 'Christen Werkers Verbond', schreef een studieopdracht uit voor een nieuw zwembad. De Kortrijkse architecten Jacques Viérin en Poly Scherpereel, lokale boegbeelden van de art-décostijl, kregen de opdracht, en zichzelf schakelden ook professor Henry Van de Velde in, de internationaal beroemde ontwerper van onder meer de Boekentoren van de Universiteit van Gent. Zij presenteerden een heel ambitieus ontwerp, met een 50-meterbad (in die tijd!) voor geoefende zwemmers en een kleiner ontspanningsbad. Een belangrijke innovatie ging een waterzuiveringsstation zijn. Voorts ook een cafetaria, een 'velo- en autogarage', en een kinderspeelplein. Het terrein zou uitgebreid worden door onteigening van grond (van de privéclub Wikings) tot aan de Leie. De Tweede Wereldoorlog en de harde nazi-bezetting maakte de realisatie ervan onmogelijk.

De nazi-bezetter koos er deze keer niet voor om het zwembad aan te slaan. De stad kon het blijven uitbaten, maar opende het bad niet in de woelige zomer van 1940. Een bombardement had de bedaking van de cabines beschadigd. Geheel in lijn met de politiek van het minste kwaad waarvoor het stadsbestuur opteerde (het bestuur proberen te behouden zonder de bezetter te provoceren), reserveerde het vanaf 1941 enkele baduren voor de 'Duitse Weermacht'. De overige uren waren voor de bevolking. Het zwembad bleef tijdens de rest van de oorlog gewoon toegankelijk. Vermeldenswaard is dat de Kortrijkse Zwemkring (de vervlaamste naam van de vroegere Swimming-club Courtraisien) toen concurrentie kreeg van een nieuwe club die met de bezetter en de Nieuwe Orde sympathiseerde: de 'Kortrijksche Zwemvereniging'. Beide clubs hadden in die jaren, waarin er niet veel andere ontspanningsactiviteiten waren, grote bijval. In 1942 zag het stadsbestuur zich genoodzaakt de toegang tijdens de cluburen te beperken tot 300 zwemmers per bassin.

dering van de Belgische munt tijdens de oorlog was dat eigenlijk niet duurder dan voordien. Voor de 'armenput' kostte een kaartje 25 centiem, waarvoor een arbeider zowat een half uur moest werken. Dat was betaalbaar maar toch een uitgave waarover men even moest nadenken. Voor de rijken werd het mogelijk een abonnement te nemen met enige afslag. De mindergegoeden konden dat niet; zij werden niet in staat geacht daarin te investeren. Al met al bleven de zwembadtarieven elitair. Het rijkere publiek kon zoals voor de oorlog blijven genieten van

Ondanks dat klassenonderscheid bleef de populariteit van het zwembad toenemen tussen beide wereldoorlogen. Tot aan de crisis van 1932-1935 waren de lonen aan een opmerkelijke remonte bezig en dat gaf meer mensen. Raadselachtig genoeg waren de beste jaren voor het zwembad precies de crisisjaren met massale werkloosheid. Gingen de werklozen hun tijd doden in de 'zwemputten'? Na de crisis kwam er een knikje in stijging van de ticketverkoop. In die jaren kon de stad eindelijk een waterleiding aanbieden aan zijn bevolking.

De Duitsgezinde club liet het zwembad analyseren en het resultaat wees op een onverantwoorde vervuiling, een gevaar voor de gezondheid. Tijdens de oorlogsjaren had dat geen gevolgen voor het beleid. Maar in 1947 dreigde het provinciebestuur ermee de uitbatingsvergunning in te trekken. De schermutseling met het stadsbestuur ging zo ver dat het zwembad in de jaren 1948-1951 werd uitgebaat zonder dat er zekerheid was over de uitbatingsvergunning. Maar toen had het stadsbestuur al de bouw van een geheel nieuw zwembad laten goedkeuren door de gemeenteraad.

Een nieuw zwembad

Het nieuwe zwembad werd ontworpen door de technische dienst van de stad zelf onder leiding van stadsingenieur Jozef De Meyere, met stadsarchitect Stefaan Etienne Coigné en raadgevend ingenieur L. Rousseau voor de studie van het gewapend beton. Zij maakten geen gebruik van de heel ambitieuze plannen van 1939. Toch was het nieuwe complex totaal anders dan de putten die men in 1950 opgedoekt had. Volgens een zeer lovend artikel in het vakblad 'La technique des travaux' van maart-april 1953 ging het ontwerp uit van 2 principes. Het geheel moest een efficiënte uitbating met een minimum aan personeel mogelijk maken. Voorts mochten er, gezien de moeilijke financiële toestand van de stad in de naoorlogse periode, geen buitensporige kosten gemaakt worden maar moest men gebruik maken van gewone materialen. Het blad noemt het resultaat buitengewoon geslaagd: "Heel het ensemble is simpel, modern maar toch zonder overbodige luxe. De architect is erin geslaagd een ambiance te scheppen die vrolijk en helder is, en hij is erin geslaagd het beste te halen uit het beperkte bouwterrein."

Van groot belang achtte men toen het zonlicht voor de gezondheid van de baders. Het zwembad werd als het ware uitgewerkt als een groot solarium, een paradijs voor zonnekloppers, volgens de streefdoelen van het modernisme: een architectuur gericht op openheid, licht, lucht, gecreëerd door de lage opstelling van aaneengesloten gebouwen rondom de bassins, met typerende architecturale kenmerken (zoals zonneterrassen, luifels, pijlers) en materiaalgebruik (glas, baksteen, beton). Dat is het aantrek-

kelijke uitzicht dat het zwembad tot vandaag heeft behouden. Zoals in het eerdere zwembad werden 2 bassins gebouwd, maar nu niet meer om de rijken af te schermen van het gewone

volk maar om een diep bad met sportafmetingen (25 x 15m) en een recreatief bad (25x25m) aan te bieden, aan iedereen zonder onderscheid naar stand of rijkdom. Essentiële verschillen met het eerdere complex waren een doeltreffende waterzuivering (met gebruik van chloor), bassins in gewapend beton, en een cafetaria met uitzicht op het geheel.

Het strand van Kortrijk

In de jaren 1950 en 1960 was het zwembad zomer na zomer een groot succes. Door de toeloop moest men overgaan tot het organiseren van vestiaires, een voor de mannen en een voor de vrouwen, zodat de baders hun kleren niet in de cabines (120) moesten laten. Het zwembad was echt het strand van Kortrijk. Na 1970 nam het succes wat af. Wellicht speelde het massatoerisme daarin een rol. In 1970 verhoogde het stadsbestuur de aantrekkelijkheid door een 60-tal cabines af te breken en daarvoor een terrein van de naastgelegen schietstand te ontsluiten als ligweide. Ondanks het tanende succes blijft een aanzienlijke groep zwembadliefhebbers het unieke openluchtzwembad appreciëren. Zij bestrijden het idee om zoals in zoveel andere steden het zwembad te ontmantelen. In de zomer van 1997 opende het stadsbestuur het zwembad

niet, zogezegd om noodzakelijke herstellingen uit te voeren. Daar kwam fel protest tegen. In 2009 kreeg het complex officiële erkenning en bescherming als bouwkundig erfgoed. Zeg nu zelf, wat

is de beste bestemming die je aan een beschermd zwembad kunt geven? Dat is toch een verdere uitbating voor zwemmers en zonneliefhebbers? Overigens ligt het verschil tussen een goed en een slecht jaar voor het zwembad vooral aan het weer. Op warme zomerdagen wordt het nog altijd overrompeld.

De stad heeft intussen het openluchtzwembad in concessie gegeven aan zwembaduitbater Lago, die op Kortrijk Weide een heel nieuw zwemparadijs heeft gebouwd. Er werd even gevreesd dat de private groep zich zo vlug mogelijk van het bad in de Abdijkaai zou willen ontdoen, ten voordele van Kortrijk Weide. Vorig jaar was de uitbating veeleer belabberd. Maar dit jaar doet de groep duidelijke inspanningen om de aantrekkelijkheid weer te verhogen. Bovendien is de uitbating nu in elk geval tot in 2026 verzekerd. Hoopgevend voor de fans is dat men in Brussel en andere steden weer op zoek gaat naar mogelijkheden voor zwemmen in open lucht. In Kortrijk hoeft men niet te zoeken. Die mogelijkheid is er al: een mooi ensemble met een unieke architectuur en een bewogen geschiedenis als het strand van Kortrijk.

Vrijzinnig Centrum Poincaré
Stormestraat 131/18
8790 Waregem

UPV NAMIDDAGLEZINGEN WAREGEM (NAJAAR 2021)

Ouderen & Eenzaamheid

MET LISE SWITSERS EN HANNELORE
STEGEN

DONDERDAG 7 OKTOBER 2021 OM 14U

Lise Switsers en Hannelore Stegen presenteren resultaten uit het onderzoek rond eenzaamheid bij ouderen. Daarnaast gaan ze dieper in op mogelijke methodes en het belang van afstemming op maat om dat probleem efficiënt aan te pakken.

In Cc de schakel, schakelstraat 8, 8790 Waregem

Filosofie en Fictie: vriendschap herbekeken

MET ANN VAN SEVENANT

DONDERDAG 25 NOVEMBER 2021 OM 14U

In welke mate is vriendschap een fictie? Is vriendschap geëvolueerd en welke rol spelen afstand en nabijheid nog? Dr. Ann Van Sevenant publiceerde in 2018 een boek over vriendschap en het filosofisch denken erover.

In VC Poincaré, Stormestraat 131/18, 8790 Waregem

Inschrijven via www.ccdeschakel.be
Deelnameprijs: € 5

Overleiestraat 15a
8500 Kortrijk
www.vcmozaiek.be

ELK PLANTJE HELPT EEN HANDJE!

Het Plantjesweekend weer
Kom op tegen Kanker

Koop in september een plantje (€ 7) voor Kom op tegen Kanker! Dat kan bij een van de honderden enthousiaste plantjesteams van vrijwilligers tijdens het Plantjesweekend op 17, 18 en 19 september. Je treft hen aan winkels, op markten, aan huis ... Of shop je plantje online via de webshop tussen 30 augustus en 19 september. Voor jezelf, voor een dierbare of voor een zorgverlener. De kleurrijke azalea's worden milieuvriendelijk geteeld en je haalt een echt Vlaams streekproduct in huis. Met je aankoop draag je bij aan betere zorg voor mensen met kanker en hun naasten. Alle info: www.plantjesweekend.be

Ons Kortrijks Mozaïek-team is wat blij dat er na de atypische editie vorig jaar opnieuw een traditioneel plantjesweekend aan zit te komen. De plantjes verkopen zich natuurlijk niet zelf en dus zoeken wij opnieuw zoveel mogelijk vrijwilligers. Kom jij op 17, 18 en 19 september terug mee plantjes verkopen in Kortrijk?

Info- en planningsbijeenkomst voor (kandidaat)vrijwilligers: woensdag 25 augustus in het Mozaïekcafé, Overleiestraat 15a, Kortrijk. Afspraak om 19u00.

Contacteer ons team: kotk@vcmozaiek.be - 0491 889548

CAVA - Universiteitsarchief VUB
Pleinlaan 2 lokaal 0.B.033
1050 Elsene

DeMens.nu bestaat 50 jaar! CAVA (Centrum voor Academische en Vrijzinnige Archieven) is op zoek naar jouw getuigenis! CAVA wil graag met lidverenigingen, hun bestuursleden en leden van toen en nu verhalen ophalen over de relatie tussen de aangesloten lidverenigingen en deMens.nu (voorheen Unie Vrijzinnige Verenigingen).

- Wanneer en waarom trad jouw vereniging toe tot deMens.nu?
- Wat zijn volgens jou en jouw vereniging de hoogtepunten uit de geschiedenis van 50 jaar deMens.nu?
- Hoe zien jullie de toekomst van deMens.nu?

Heb je interesse?

Wij ontvangen je met enthousiasme en nieuwsgierigheid voor een gesprek. Contacteer ons via info@cavavub.be of via onze website www.cavavub.be.

KALENDER 2021-2022

Rik Lemaitre — TEKENINGEN

OKTOBER 2021

Mijn interesse in Kunst was er al op jonge leeftijd. In Kortrijk in de jaren 60 was het moeilijk om aan je trekken te komen. Het Broelmuseum boeide mij, maar zonder een groter plaatje te kennen.

Mijn plastische vorming begon pas na mijn humaniora; een jaar Academie in Gent en Normalschool bij Octave Landuyt. Drie jaar werken in het Museum voor Hedendaagse Kunst (nu het SMAK) bij Jan Hoet verbreedde mijn horizon nog verder.

Meer dan 30 jaar gaf ik les aan de afdeling Beeldende Vorming in het Atheneum te Kortrijk (nu Athena campus Pottelberg).

Tegenwoordig probeer ik met mijn tekenwerk een nuttige plaats in te nemen in de (kunst-)wereld van nu. Ik maak tekeningen van diverse formaten en met diverse start- en eindpunten. Graag toon ik mijn werken in een georkestreerde setting.

Opening: zondag 3 oktober 2020, 10.45 u.

José Vandembroucke, Michèle Divoy, Philippe Lemaire — COLLAGES

NOVEMBER 2021

José Vandembroucke is al jaren één van de trouwste medewerkers aan dit tijdschrift.

Al een heel leven is hij artistiek bezig, o.a. als performancekunstenaar, als dichter, maar ook als collagist.

Voor deze tentoonstelling wil hij twee Franstalige vrienden uitnodigen.

Michèle Divoy komt uit Luik. Zij maakte naam als collagiste, schrijfster, tekenares, fotografe en bewaakster van de poëzie uit Breils lied *Il Neige Sur Liège*.

Net over de grens, in Villeneuve d'Asq, woont Philippe Lemaire. Als schrijver en collagist werkte hij mee aan verscheidene publicaties. Onder zijn eigen naam verscheen o.m. *Colleur de rêves*, waarin hij, naast collages, het verslag maakt van zijn dromen.

Opening: zondag 7 november 2020, 10.45 u.

Philippe Lemaire: *Onesius, gilet jaune*, collage

Piet Sileghem — GRAFIEK

DECEMBER 2021

Van vorming ben ik ingenieur-architect... een benaming die iets tegenstrijdigs in zich draagt of juist niet : techniek en creativiteit samen gebracht. Ambacht en inspiratie, kunde en zien, tijd vinden om het te leren en tijd zoeken om het uit te drukken.....Ook dat vind je terug in veel kunstvormen maar zeker in grafiek. Uitdrukken.. dan wel letterlijk en figuurlijk tegelijkertijd.

Grafiek laat mij toe beeldend dingen uit te drukken op een manier die ik moeilijk anders kan bereiken. En de mogelijkheden zijn quasi onbeperkt. Ik experimenteer graag met diverse technieken en dit maakt het voor mij uitdagend : grenzen vervagen, vind-sels laten dingen opleven. Bovendien heb ik ondervonden dat je met de meest eenvoudige materialen en middelen grafisch werk kan creëren, een bijkomende uitdaging.

Thema's zijn er genoeg voorhanden, maar ik vind mijn inspiratie voornamelijk in twee onderwerpen : in natuur en mensen-koppen, of de combinatie van beide, soms letterlijk. Verbindende kenmerken in mijn werk zijn structuur en textuur, dankbare ingrediënten om te gebruiken in grafiek. Het leidt soms tot ongewilde barok of pure abstractie...

Zie wat je wil zien...zie wat je kan zien.

Opening: zondag 4 december 2020, 10.45 u.

CAVA

Centrum voor Academische
en Vrijzinnige Archieven

Lidverenigingen, leden en bestuursleden
van toen en nu:

Wij zijn op zoek naar jouw getuigenis!

VAN UVV TOT DEMENS.NU
1971-2021

Heb jij nog een verhaal in je achterzak zitten?

de mens:nu
VIERT **50** JAAR!

CONTACTEER ONS:
info@cavavub.be
www.cavavub.be